

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

55e JAARGANG

JULI 1953

No. 7

• • •

VERENIGING
TOT
BEVORDERING
DER
BIJENTEELT
IN
NEDERLAND

• • •

SPEURBIJTJES

f 1,50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

TE KOOP: 15 best bevolkte Korven met bijen. Bij: K. Maring, Zandeweer D 174, postb., Uithuizen Gr.

TE KOOP: 3 Raats honingslinger, 2 kasten 7 en 10-raams. 3 Theune voerbakken 10 L. en kl. art. f 65,- samen. F. T. de ROVER, Tollensstraat 89b, Rotterdam, Tel. 44156.

TE KOOP: 500 kg Voorjaarshoning. Bij J. W. JANSSEN, Varsseveld, Doetinchemseweg 28.

AANGEBODEN: Koolzaadhoning en Zomerhoning, ong. 1000 kg. BIJENVER. VARSSEVELD, secretaris H. Becking, Varsseveld, Beatrixstr. 1.

GEVRAAGD: zware Bijenzwermen. Moet ziektevrij zijn. Alle soorten Bijenhoning, oogst 1952 en 1953. Ruwe en zuivere Bijenwas. Elke hoeveelheid. Propolis Honing- en Waszemerij „ARKADIA”, Telefoon 827, Lochem.

TE KOOP AANGEBODEN: ± 25 extra zware Bijenvolken met veel honing in Simplexkasten (ook bij gedeelten). K. H. Hartman, Exloo Dr. Tel. 30.

TE KOOP: 3 Bijenkasten, één bevolkt. Bij E. BULDER, Coevorderweg 1, Balkburg.

AANGEBODEN: een partij gebruikte lege W.B.C.- en Simplexkasten voor weinig geld. Ook bij kleinere gedeelten. GEBR. VAN GENT, Middelharnis.

TE KOOP: 3 prima Observatiekasten met dubbele honingkamers, merk Simplex. H. J. NIJENKAMP, Wipstrik 135, Zwolle.

DRACHTEN, 28 Juli. Bijen- en Honingmarkt op het Markterrein. Aanvang 10 uur. Prijzen voor het mooiste kast-, korf- en boogkorfvolk.

WIJ leveren het allerbeste tegen de laagste prijzen!

Kunstraat br.k.m. per kg f 5,—; idem h.k.m. pl.m. 35 vel, per kg f 5,—; extra dun h.k.m. pl.m. 45 vel f 5,50 per kg; Simplexkasten dubbelw. 20 broedramen compl. f 27,50; Simplexkasten enkelw. 8 br. + 8 h.kr. compl. voor slechts f 15,—; de allerbeste Bijenkappen f 3,75; Bijensluiers f 4,—; Honingslingers 4-raams met wormwiel drijfwerk aftapkraan f 80,—.

Werkloon zuiver was tot kunstraat gewone dikte, per kg f 1,—. Verder alles tegen zeer lage prijzen.

Steeds meer imkers kopen hun materialen en kunstraat bij ons, zij weten dat ze het beste krijgen tegen de laagste prijs. Koopt dus bij ons uw materiaal en U bent beslist het voordeligst uit.

Onze uitgebreide prijslijst wordt U op aanvraag gaarne gratis en franco toegezonden. Voor Assen zijn onze materialen verkrijgbaar bij W. FOLKERS, Roodeweg 30, Assen

H. T. VAN DAM - BIJENPARK
JUBEGA (Fr.) - Telef. 103 - Hoornsterzwaag
Giro 217250

Wij bieden aan:

DE FIJNSTE KUNSTRAAT

met zeer diepe celindruk à f 5,— p. kg

Jasper's Bijenpark - Heerenveen

Handel in honing en wasproducten.

FEEKA-FRITEN

Ondergetekende bericht hierbij, dat hij vanaf heden zijn zaak de Feeka Handelsonderneming heeft overgedaan aan de heer C. PATER, Achterdijk 26, Bunnik. Van de gelegenheid gebruik makend, dankt hij alle imkers met wie hij heeft mogen samenwerken, en wel speciaal hen waarvan hij veel imkersvriendschap heeft mogen ontvangen.

E. G. ENGELN.

Ondergetekende bericht hierbij, dat hij vanaf heden de Feeka Handelsonderneming van de heer E. G. Engelen heeft overgenomen. Correspondentie dus voortaan Feeka Handelsonderneming, Achterdijk 26, Bunnik, Tel. 305, b.g.g. 272. Oude prijzen en condities zijn veranderd. Brochures en nieuwe prijslijst op aanvraag. Nationaal Hive Lenstaro en Feeka-Simplexkasten uit voorraad leverbaar. C. PATER Jzn.

DE RAMP — DE HULP

Bij het Bijenhuis kwam binnen:

Vorig saldo: f 2.661,48; afd. Hardenberg f 20,—, afd. Ugchelen f 23,—, afd. Oosterbeek f 25,—, afd. Zutphen f 12,—, afd. Heerlen f 90,—, afd. Oud Schoonebeek f 39,50, afd. Doornspijk f 100,—. Totaal op 23 Juni f 2.970,98.

Ons gironummer is: 27772.

WAAR WORDEN CURSUSSEN GEGEVEN ?

Op 23 Mei waren de volgende aanvragen binnengekomen:

Alkmaar;
Heerhugowaard;
Warmenhuizen;
Den Helder;
Bussum (beginners en gevorderden);
Bemmel;
Surhuisterveen;
Winterswijk;
Colmschate;
Heerlen (beginners, gevorderden en speciale cursus).
Nijmegen.

Aanvragen voor lezingen en cursussen moeten vóór 1 September bij het Bijenhuis te Wageningen worden ingediend.

DE HOOGSTE TIJD

is het nu om etikettes voor de Nationale Honingtentoonstelling te Hilversum aan te vragen.

Etiketten aanvragen bij het Bijenhuis: vóór 15 Juli.

Adres voor inzendingen: Honingtentoonstelling Gemeentelijk Sportpark, Soestdijkerstraatweg, Hilversum.

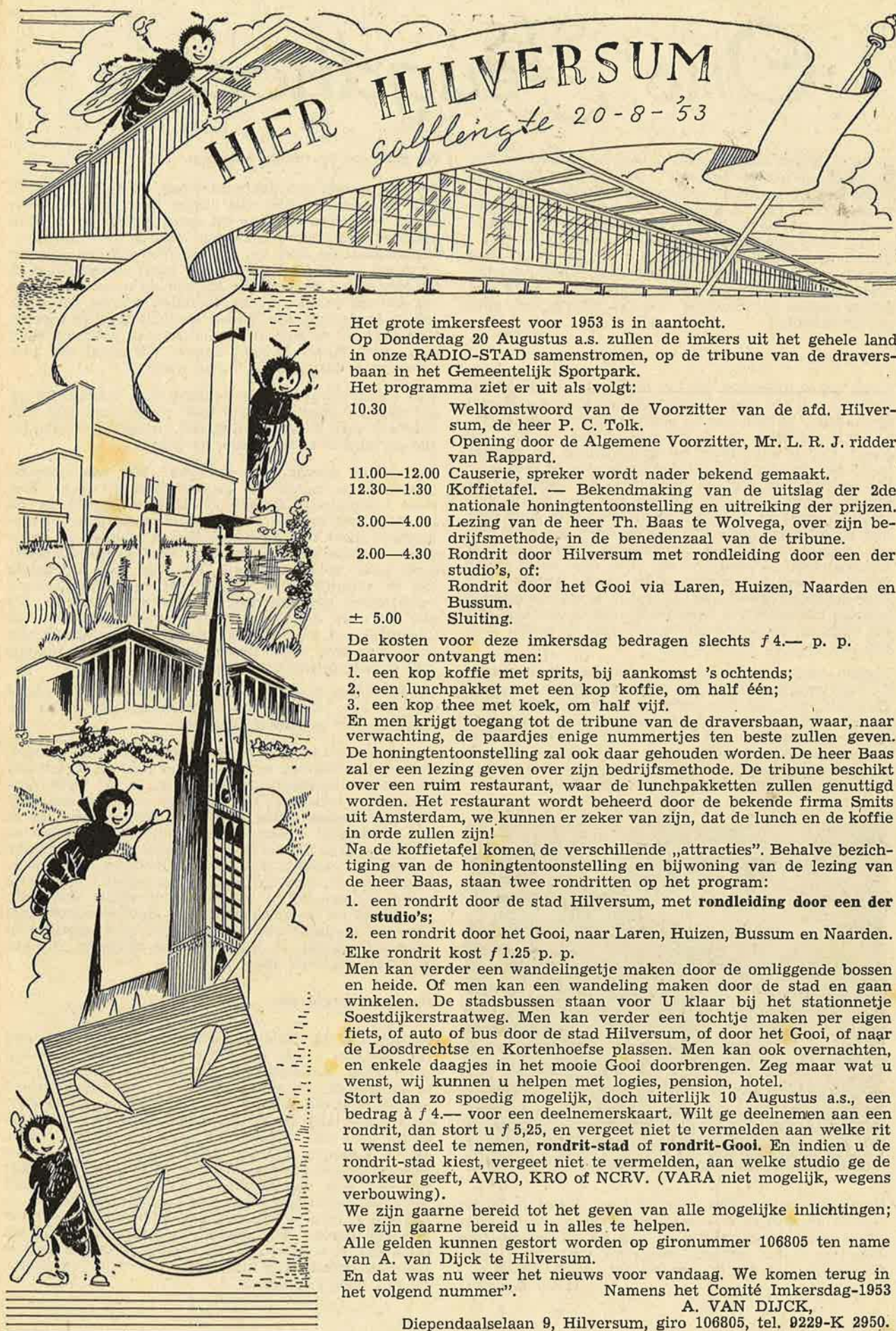
De inzendingen moeten daar zijn: vóór 15 Augustus. **Kosten van deelname:** niets.

Datum der Tentoonstelling: 20 Augustus, tegelijk met de Imkersdag te Hilversum.

Nadere bijzonderheden: Groentje Mei, blz. 79.

GEEN BEVRUCHTINGSKASTJES NAAR AMELAND!

Aan belanghebbenden wordt medegedeeld, dat het Bevruchtungsstation op Ameland door onvoorzien omstandigheden dit seizoen niet kan worden gebruikt voor het bevruchten van koninginnen.

Het grote imkersfeest voor 1953 is in aantocht.
Op Donderdag 20 Augustus a.s. zullen de imkers uit het gehele land in onze RADIO-STAD samenstromen, op de tribune van de draversbaan in het Gemeentelijk Sportpark.
Het programma ziet er uit als volgt:

- 10.30 Welkomstwoord van de Voorzitter van de afd. Hilversum, de heer P. C. Tolk.
Opening door de Algemene Voorzitter, Mr. L. R. J. ridder van Rappard.
- 11.00—12.00 Causerie, spreker wordt nader bekend gemaakt.
- 12.30—1.30 Koffietafel. — Bekendmaking van de uitslag der 2de nationale honingtentoonstelling en uitreiking der prijzen.
- 3.00—4.00 Lezing van de heer Th. Baas te Wollega, over zijn bedrijfsmethode, in de benedenzaal van de tribune.
- 2.00—4.30 Rondrit door Hilversum met rondleiding door een der studio's, of:
Rondrit door het Gooi via Laren, Huizen, Naarden en Bussum.
- ± 5.00 Sluiting.

De kosten voor deze imkersdag bedragen slechts f 4.— p. p.
Daarvoor ontvangt men:

1. een kop koffie met sprits, bij aankomst 's ochtends;
2. een lunchpakket met een kop koffie, om half één;
3. een kop thee met koek, om half vijf.

En men krijgt toegang tot de tribune van de draversbaan, waar, naar verwachting, de paardjes enige nummertjes ten beste zullen geven. De honingtentoonstelling zal ook daar gehouden worden. De heer Baas zal er een lezing geven over zijn bedrijfsmethode. De tribune beschikt over een ruim restaurant, waar de lunchpakketten zullen genuttigd worden. Het restaurant wordt beheerd door de bekende firma Smits uit Amsterdam, we kunnen er zeker van zijn, dat de lunch en de koffie in orde zullen zijn!

Na de koffietafel komen de verschillende „attracties”. Behalve bezichtiging van de honingtentoonstelling en bijwoning van de lezing van de heer Baas, staan twee rondritten op het program:

1. een rondrit door de stad Hilversum, met **rondleiding door een der studio's**;
2. een rondrit door het Gooi, naar Laren, Huizen, Bussum en Naarden.

Elke rondrit kost f 1.25 p. p.

Men kan verder een wandelingetje maken door de omliggende bossen en heide. Of men kan een wandeling maken door de stad en gaan winkelen. De stadsbussen staan voor U klaar bij het stationnetje Soestdijkerstraatweg. Men kan verder een tochtje maken per eigen fiets, of auto of bus door de stad Hilversum, of door het Gooi, of naar de Loosdrechtse en Kortenhoefse plassen. Men kan ook overnachten, en enkele daagjes in het mooie Gooi doorbrengen. Zeg maar wat u wenst, wij kunnen u helpen met logies, pension, hotel.

Stort dan zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 10 Augustus a.s., een bedrag à f 4.— voor een deelnemerskaart. Wilt ge deelnemen aan een rondrit, dan stort u f 5,25, en vergeet niet te vermelden aan welke rit u wenst deel te nemen, **rondrit-stad** of **rondrit-Gooi**. En indien u de rondrit-stad kiest, vergeet niet te vermelden, aan welke studio ge de voorkeur geeft, AVRO, KRO of NCRV. (VARA niet mogelijk, wegens verbouwing).

We zijn gaarne bereid tot het geven van alle mogelijke inlichtingen; we zijn gaarne bereid u in alles te helpen.

Alle gelden kunnen gestort worden op gironummer 106805 ten name van A. van Dijk te Hilversum.

En dat was nu weer het nieuws voor vandaag. We komen terug in het volgend nummer”.

Namens het Comité Imkersdag-1953

A. VAN DIJCK,

Diependaalselaan 9, Hilversum, giro 106805, tel. 9229-K 2950.

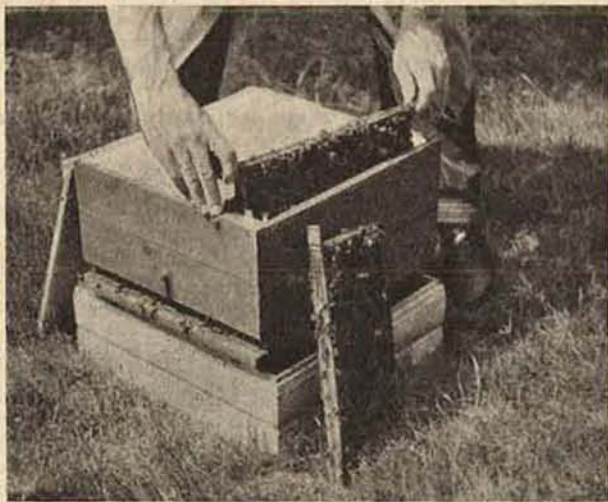
Ons Jeugdhoekje

In de maanden Juni en Juli vallen de zomerdrachten. De beste en meest bekende zijn: herik, framboos, hondshout of vuilbes, korenbloem, lindensoorten en witte klaver. Op de kleigronden moet de honing in hoofdzaak van de herik en witte klaver komen, terwijl op het zand alle genoemde planten voorkomen. Voor ons, „zwerm-imkertjes”, zal er wel geen grote honingooft te verdienen zijn. Het is echter wel belangrijk, dat we bij een beetje behoorlijke dracht niet zullen hoeven te voeren en dat ons volkje zich goed zal ontwikkelen.

Inspectie half Juli.

Laten we optimistisch zijn en hopen dat we ongeveer half Juli, na een goede dracht, ons volkje gaan inspecteren. Merk je zelf, dat de voorbereidende werkzaamheden in het begin van de controle al meer automatisch gaan? Dat je niet meer zo zenuwachtig en onzeker bent? Hoe handig gaat het opwerpen van de dekplank, het overtrekken van de carbollap, het losmaken en uitnemen der ramen. Als je nu nog een beetje vertrouwelijker met de bijen wordt, zodat je gedachten niet voortdurend bezig zijn met de steek, die misschien nog wel eens zal komen, dan rommel je over een paar maanden net zo rustig in de bijen als enige jaren geleden in een zak knikkers. Het grote voordeel van deze gemakkelijke omgang is, dat je je gedachten kunt bepalen tot het zuiver waarnemen van de toestand van het volk. Je onderzoek duurt niet lang en je ziet meteen wat je doen of laten zult.

Jongen, wat is dat volkje gegroeid. Je ziet dat direct na het wegnemen van de dekplank, resp. carbollap. De sterkte van een volk wordt nl. doorgaans uitgedrukt in het aantal ramen, dat het bezet. Het is maar goed, dat je de 9e en 10e raat bijgegeven hebt. De bijen bezetten nu bijna de hele bak. De bouwbyen zijn de laatst ingehangen kunstraten al aan het uittrekken. In de imkerstaal betekent „uittrekken” uitbouwen.

Het eerste raam met bijen zetten we naast de kast, zó dat het met één der oren op de grond komt. Breng het tweede raam schuin in de ontstane ruimte en licht het uit de kast. Ome Toon heeft in deze kast geen draaglijsten, maar afstandsrepen. Daarom zitten er aan de raampjes geen afstandsblikjes.

(Foto: Bijenhuis)

Nu gaan we de ramen bekijken.

We halen eerst een der kantramen uit de kast. Dit is smal en er zitten nog niet zoveel bijen op. Zodoende storen we het minst. Aan dit raam is nog niet veel te bekijken, we zetten het daarom, met de bijen die er op zitten, naast de kast, zó, dat het met één der oren op de grond komt. De kans dat we bijen dooddrukken is op deze wijze miniem. We krijgen nu meer plaats om het tweede raam omhoog te halen. Breng het eerst schuin in de ontstane ruimte en licht het dan met de twee oren uit de kast. Als je dat zo doet, rol je de bijen, niet over elkaar. Je bent dan in elk geval zelf niet de oorzaak dat de bijen lastig worden.

Wat een prachtige, brede honinggordel, voorzichtig bij het draaien hoor! Denk er aan: jonge raat, nog niet bebroed, met zware honingrand, breekt gemakkelijk aan de rand af of trekt door de draden.

Heb je die nectar goed bekeken? Wat een typische groene kleur, zoiets als groene (zachte) zeep. Hier staat korenbloem (rogge- of blauwe bloem) in de buurt. Je ziet het ook aan de grote massa grauwe stuifmeel. Je moet eens zo'n korenbloem plukken en tegen de meeldraden stoten. Dan zie je hoe een worstje stuifmeel naar boven kronkelt. Vgl. een tube tandpasta die je uitknijpt. De roggebloem heeft prikkelbare meeldraden, heet dat met een plantkundige term. Als een bij over de bloem kruipt, wordt het stuifmeel natuurlijk ook naar buiten geperst. En dan kom ik hier weer met mijn reeds eerder gedane verzoek: imkers, leer ook de bijenplanten eens kennen.

Op het derde raam is de honinggordel al iets smaller dan op het tweede, dat komt natuurlijk omdat we meer in het broednest belanden.

Oeil daar heb je nu wat ik verwachtte... darrenraat, grof werk. Hoe dat mogelijk is op een vel kunstraat? Ja, zie je, helemaal dwingen kun je de bijen niet. Vooral een volk zoals het onze, een volk met een oude koningin, bouwt graag grof werk. Meestal bouwen ze wat darrenraat tussen de latten van het raampje en de randen van het vel kunstraat, maar als ze daar niet genoeg aan hebben, bijten ze wat bodems uit de wasplaat weg en bouwen keurig darrenwerk. Sommige volken verknoeien zo wel eens hele vellen kunstraat. Je zult nu tot de conclusie komen, dat een zwerm met een oude koningin niet ideaal is, om onberispelijk uitgebouwde ramen te krijgen. Deze conclusie is juist, maar als beginner moet je wel.

Het grote probleem.

Het feit, dat wij darrenbroed vinden in dit volkje, moet ons op onze hoede doen zijn. Als je deze bijentaal kunt lezen, betekent dat: „let op, wij hebben er zin in om nog eens te gaan zwermen”. Over dat zwermen ben ik indertijd luchtig heen gestapt en ik zal daar nu nog niet diep op ingaan, maar iets meer moeten we er nu toch van weten. Het zwermen bestaat hierin, dat de koningin met een groot deel van de bijen de woning verlaat om niet meer terug te keren. Wanneer van een volk een zwerm af gaat, betekent dat een geweldige aderlating voor zo'n kolonie. Ons volkje, — zelf een zwerm — kan zo'n aderlating niet goed meer te boven komen. Wij moeten dit zwermen dus in elk geval zien te voorkomen. Het belangrijkste van de hele zwermgeschiedenis is natuurlijk de vraag: wanneer zal het volk zwermen?

Voortekenen die op 't zwermen wijzen (zwermtekens):

1. Het bouwen en beleggen van darrenraat. Nog meer dan een maand tijd.
2. Het bouwen en beleggen van moerdoppen. Dit gebeurt pas, als er darrenbroed uitgelopen is. Over ± 10 dagen kan de 1e zwerm komen.
3. Als één of meer moerdoppen gesloten zijn, komt in de regel de zwerm af.

Een paar opmerkingen:

- a. Het is heel gewoon, dat ons zwermpje opnieuw zwermplannen maakt. Iedere imker had je dat kunnen voorspellen.
- b. Het is helemaal nog niet zeker, dat het volkje zijn zwermplannen zal uitvoeren. Heel veel omstandigheden kunnen daar van invloed op zijn. Ik ga natuurlijk van het standpunt uit, dat het volkje wel zal zwermen.
- c. Algemeen geeft men op, dat een zwerm als de onze ongeveer 6 weken na zijn eerste zwermdag weer zwermt. De tweede keer zwermen valt volgens mijn ervaring meestal pas tussen de 8e en 12e week na de eerste zwermdag.
- d. Ik moet eerlijk bekennen, dat het voorkómen van dit zwermen in ons geval moeilijk is. „In ons geval” wil zeggen: met één volkje en met weinig materiaal aan kasten en hulpmiddelen. Voor een ervaren imker met de nodige spullen zijn er enige beproefenswaardige methoden, die ik voor jullie niet kan beschrijven. Maar we doen ons best en met een beetje hulp van de natuur zal het wel lukken.

Wat moeten we doen?

Op de eerste plaats vaststellen, hoe ver ons volk met zijn zwermplannen is. Als we nog geen koninginnen-cellen vinden, dan hoeven we pas over een week weer te kijken.

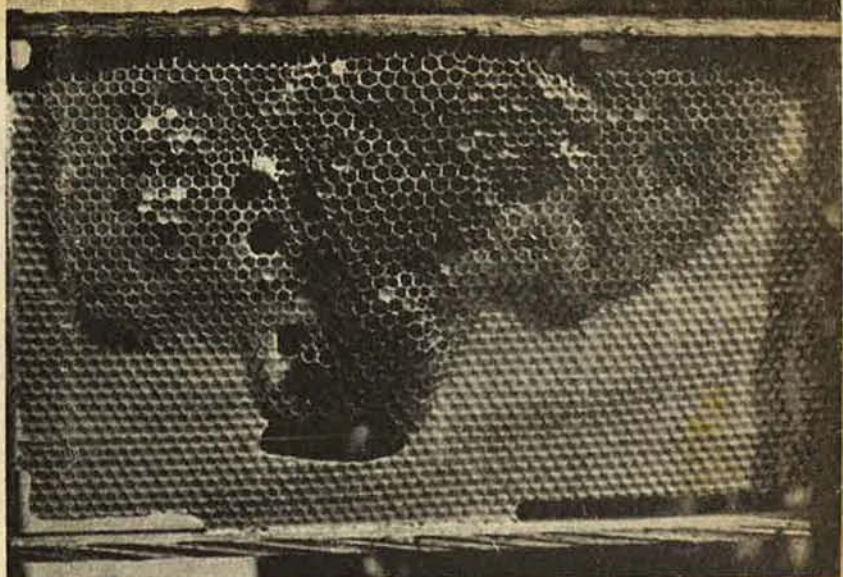
Zijn er koninginnecellen belegd? Doppen met larven? Of zijn er zelfs gesloten doppen? Hoe zullen we ons volk aanpakken?

1e Manier: Hoe staat het met je spaarpot? Is er nog genoeg geld om de tweede bak van de spaarkast te kopen met een halve kilogram kunstraat en 10 raampjes? De prijs bedraagt f 12,75. Zet 7 vellen kunstraat in en hang 3 ramen met gesloten broed in de nieuwe bak. Aan weerskanten van deze broedramen komen 2 vellen kunstraat. Schuif vervolgens het broednest in de onderbak weer in mekaar en hang aan weerszijden de 3 overige vellen kunstraat. Plaats nu de nieuwe bak op de oude en leg de dekplank. Deze werkwijze biedt grote kans op succes als nog geen doppen in het volk aanwezig waren. Waren wel doppen aanwezig, dan moeten deze eerst zorgvuldig worden uitgekomen. Hou het volk in elk geval in de gaten.

2e Manier: Deze en ook de 3e behandeling is met één bak. Haal raam voor raam uit de kast en hang ze achterste-voren terug. De achterkant van de raten komt nu aan het vlieggaat. Dit geeft nogal grote verwarring in het volk en onder gunstige omstandigheden worden de zwermplannen vaak opgegeven. Blijf op je hoede!

3e Manier: Je kunt de zwerm laten komen. Misschien heb je nog nooit het zwermen gezien? Het is beslist de moeite waard. Maar zorg dat dit de eerste en de laatste keer is, dat je het uittrekken van een zwerm bij je eigen bijen ziet.

Vang de moer uit de zwerm. Daar zul je de hulp van je goede ome Toon wel voor nodig hebben. De moer

Als men kunstraat geeft aan een volk met zwerm drift, krijgt men zulke raten. Het onderste deel van de kunstraat is niet uitgebouwd, doch afgeknaagd. Op het middelste deel is de celindruk weggeknaagd en zijn darrencellen gebouwd. Deze darrencellen zijn niet van nieuwe, doch van afgeknaagde oude was gemaakt, vandaar dat ze zo donker zijn. Links van de darrenraat zijn gaten in de kunstraat geknaagd.

(Foto: Bijenhuis)

wordt gedood en de zwerm vliegt terug op de kast. In de kast zitten gesloten doppen, doppen in de melk, d.w.z. doppen met larven en pas belegde doppen. Over een week kan de eerste dop rijp zijn en „uitlopen”, zoals de imker zegt. De jonge koningin maakt een tutend geluid. Ga daarom iedere avond luisteren of je het tuut...tuut...tuut hoort. 's Avonds luisteren! De bijen vliegen dan niet meer en zodoende hoor je het tuten als beginner veel beter.

Nu nog een lastig en secuur werkje.

Als je aan dit volk niets doet, zwermt het over een paar dagen onherroepelijk met jonge koninginnen. We gaan daarom dezelfde avond, of in de namiddag van de volgende dag, alle moerdoppen wegbreken. Neem een buitenste raam uit de kast en schud alle bijen af. Er zullen waarschijnlijk geen doppen op zitten, maar overtuig je. In dit geval kunnen we geen risico nemen. Zet het raam naast de kast. Schud vervolgens alle ramen af en bekijk ze zorgvuldig. Breek alle doppen weg. Pas op, de doppen zitten soms goed verborgen tussen de onderkant van de raam en de onderlat. Let ook op de zijlatten. Onder de behandeling zullen ongetwijfeld jonge moeren uitlopen. Dat geeft niets. Alles wat rijp is kun je in het volk laten lopen, als je tenminste het uitbreken in de namiddag of tegen de avond doet.

Als alles normaal verloopt, blijft één jonge koningin over. Deze jonge koningin moet nog paren, voor zij eitjes gaat leggen. Hierover echter iets in het volgend nummer. Als manier 1 of 2 mislukt kun je altijd de 3e behandeling toepassen.

Waakzaamheid!

De eerste dagen na het uitbreken van de doppen moet je je volk op de middaguren in de gaten houden. Het gebeurt n.l. wel eens, dat toch nog een zwerm afkomt. Als de zwerm gaat hangen en blijft hangen, dan moet je de kast nog eens even op doppen nazien. Daarna gooi je tegen de avond de zwerm weer op de kast. Mijn belofte om over de open cellen (Juni-nummer) iets te vertellen, zal ik ook in de aflevering van Augustus trachten na te komen.

Kijk goed, werk rustig en vraag zo nodig hulp.

H. VAN GOOL.

Tilburg.

UIT DE JAAGKIEPS

Op de „Wanderversammlung" van onze Zwitserse collega's, die op 7-September 1952 te Davos werd gehouden, hield de bekende Duitse Professor Dr. E. Koch een referaat over: de geneeskracht van honing.

Uit de Schweizerische Bienenzeitung 1953/1 nemen we het volgende daaruit over:

In 1948 werd in honing een nieuwe hormoonachtige werkstof gevonden, die de naam kreeg van „Cholinergische Factor".

Het is bekend, dat de calorieën, die in suiker voorkomen, van de zonnestralen afkomstig zijn en door de planten, tot stof gebundeld, worden opgespaard. In het dierlijk lichaam, dat suiker als voedsel tot zich neemt, worden de daarin aanwezige krachtstoffen in arbeid omgezet. Suiker is de drijfstof van het leven.

Nu is het niet zo, dat men door meer suiker op te nemen, zijn prestaties willekeurig kan verhogen. Niet de hoeveelheid suiker, die men aan de organen geeft, is beslissend, maar de behoefte, die deze organen aan suiker hebben. Door te veel suiker worden de organen alleen maar benadeeld.

Hier komen de werkstoffen van de honing aan het woord: door honing worden de organen geprikkeld suiker in grotere hoeveelheden op te nemen en in grotere prestaties om te zetten. Dit kan men met het hart aantonen.

Men behoeft slechts(!) van een kikvors, die door het uitboren van hersens en ruggegraat geheel ongevoelig is gemaakt, het hart bloot te leggen en daarna zo lang te wachten, totdat de hartslag zeer zwak is geworden. Spuit men dan suiker in de bloedsomloop, dan zal er niets veranderen, maar doet men dit met honing, dan komt er een verandering, die aan het wonderbare grenst. Eerst houdt de werking op: gedurende deze tijd neemt de hartspier de honing uit het bloed op (het tanken met afgezette motor) maar dan wordt de hartslag sterker en sterker en na zeer korte tijd werkt het hart weer normaal. Het is geen zeldzaamheid als de kracht van de hartslagen vertienvoudigd wordt.

Deze goede uitslagen hebben zich in de laatste jaren ook bij hartpatiënten voorgedaan. „Honing verhoogt de krachtsvoorraad van het gezonde hart en versterkt het zieke hart".

De volksgezondheid heeft altijd geweten, dat honing voor de stoelgang een goede uitwerking heeft. Dit is thans gemakkelijk te bewijzen, daar van de „Cholinergische Factor" bekend is, dat hij de werkzaamheid van de darmen prikkelt.

Als resultaat van talrijke onderzoeken is gebleken, dat na het gebruik van honing, zowel bij gezonden als bij de meeste lijders aan suikerziekte, de bloedsuiker afneemt. Daarvoor kan nauwelijk een andere reden zijn dan dat er in honing werkstoffen moeten zijn, die het lichaam in staat stellen suiker gemakkelijker op te nemen. Het is beslist te vroeg als men thans suikerpatiënten zonder meer zou toestaan terstond honing te gebruiken. Maar ze kunnen gerust hun bloedsuiker vóór en na het gebruik van honing laten onderzoeken en verder de beslissing aan hun huisdokter overlaten.

Ondanks de vele goede eigenschappen moet er nog steeds reclame voor onze honing gemaakt worden; nergens gaat het de bijenhouders voor de wind.

In de Duitse imkerpers werd mijn aandacht getrokken door een aantrekkelijke reclame voor Duitse honing; hierbij gaat een afbeelding, welke welwillend door de Deutsche Imkerbund voor de Jaagkieps werd afgestaan. Ook de tekening in ons M.S. van November 1952 kwam uit dezelfde bron. Beide tekeningen vormen slechts een klein gedeelte van het reclame-materiaal, dat door genoemde Bund tegen kostprijs voor de leden

goede Duitse honing zeer omlaag, zodat wij gedwongen beschikbaar gesteld wordt. De Bund deelt mede: „Door de grote invoer van goedkope buitenlandse honing ging in de laatste jaren de omzet en de prijs van onze werden tot een groots opgezet reclame-plan. Hierbij werden ook de grote voedingsmiddelen-tentoonstellingen ingeschakeld, terwijl door reclame bij de Duitse Spoorwegen ook de gebruikers op de Bundsverpakking: het Eenheidsglas worden gewezen.

Reeds 25 jaar stelt de Deutsche Imkerbund een glazen honingpot, het zogenaamde Eenheidsglas met een groenkleurig garantie-etiket ter beschikking van de honinghandel.

Het doel hiervan is de Duitse honing tegen de goedkope overzeese honing te beschermen, daar deze meestal niet als zodanig wordt aangeboden. Deze verpakking voldoet nog steeds goed en wordt niet alleen door de imkers gebruikt om hun honing in de kleinhandel van de hand te doen, maar ook door de groothandel, in zogenaamde Honig-Abfüllstellen.

Het bestuur van de Duitse Bond was zo vriendelijk ons een collectie van haar reclame-objecten ter kennisneming toe te zenden. Het was een omvangrijke verzameling van grote verscheidenheid: o.a. 4 soorten sluitzegels, 9 soorten vlugschijfjes, 4 soorten prentkaarten, 4 verschillende sprookjesboekjes, 2 soorten inpakpapier, een boekenlegger. Verder reclame-materiaal voor etalages. Een boekje van de reeds genoemde Prof. Dr. E. Koch: „Geneeskracht van Duitse honing". Een keuze van 15 verschillende ontwerpen van reclame-platen op hardboard — groot 170 x 120 cm, — bestemd voor tentoonstellingen, terwijl ook lantaarnplaatjes voor bioscoop niet ontbreken. En bij al deze reclame wordt bijna steeds de Duitse honing in het Eenheidsglas met groene garantie-strook naar voren gebracht.

Dit werk van de Deutsche Imkerbund kunnen wij ter harte nemen, maar daarvoor is een krachtige eensgezinde organisatie nodig, opdat het werk door en voor alle aangesloten Nederlandse imkers geschiedt.

Onze redacteur zit doorgaans met teveel aan kopij; hoewel dit voor hem niet altijd gemakkelijk zal zijn, is het m.i. toch een goed teken. De redacteur van de Indian Beejournal beklaagt zich b.v. dat hij zo goed als alleen dit blad moet vullen, terwijl een uitgever in Amerika zijn blad van 36 op 24 pagina's heeft teruggebracht en wel voor 6 maanden. Hij heeft te veel ander werk te doen en de schrijvers van de vaste rubrieken hebben opgehouden hun bijdrage te leveren. „Wij vinden het beter het aantal pagina's te verminderen dan de kwaliteit van de inhoud". Over de abonnementsprijs wordt niet gesproken.

Er zijn talrijke bijenteelt-vakbladen, welke over de gehele wereld verschijnen. Hoewel elk blad over bijen, honing, bedrijfswijzen enz. handelt, zijn er grote verschillen tussen deze bladen. Er zijn er van groot en van klein formaat, op goed en op slecht papier, met vele en bijna geen afbeeldingen, met leesbaar en on-

leesbaar schrift, met meer wetenschappelijke of met meer populaire artikelen, uitgegeven door verenigingen of door zaken in bijen en bijenteeltbenodigheden. Onze vereniging ontvangt thans een 25-tal dezer bladen; met het weergeven van de inhoud hiervan moet men voorzichtig zijn, daar van de schrijvers der artikelen veelal weinig bekend is. Vooral voor fantasische onderwerpen geldt dit.

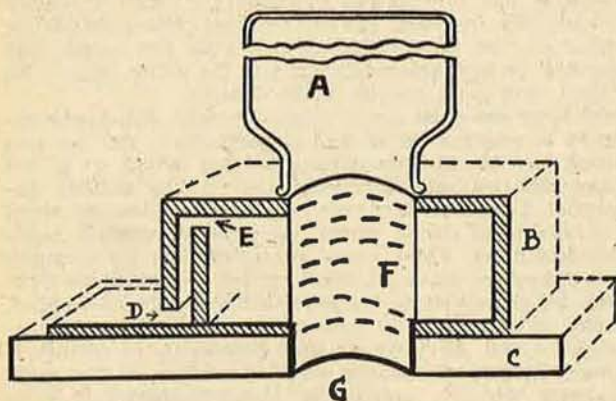
Na deze uitweiding willen we een artikel in de *Carica Züchtering* 1953/1, een vakblad met een zeer eigen plaats, bekijken. Het heeft tot titel: „Mijn waarnemingen” en is geschreven door Arthur Grahl, een 70-jarige imker, koningin-teler, keurmeester, ziekte-wacht enz.

Deze Grahl is uitvinder van de „Bienen-Liebeslaube” — dat is een Liefdes-priël voor bijen — dat ten doel heeft de koninginnen in een fles te doen paren.

Als jongen van 12 jaar viel het hem op, nadat hij meikevers in een kistje verzameld had, welke moesten dienen als kippenvoer, dat enige van deze insecten hierin gepaard hadden. Hij probeerde dit toen ook met darren en een koningin, maar zonder gunstig gevolg, alleen kreeg hij geducht van zijn leermeester op zijn kop. Maar steeds weer nam hij proeven en in 1935 had hij succes: „Mutti” (moedertje) legde eitjes.

Voor dit doel heeft hij een houten kistje van 1 cm dik gemaakt, zie de tekening. Het kastje heeft in de

bodem en in het deksel elk een opening, die even groot is al het voergat in het deksel van de bijenkast. Het kastje wordt zó op de bijenkast geplaatst,

- A. Inmaakglas.
- B. Opzetkastje.
- C. Deksel van de Bijenkast.
- D. Vlieggat.
- E. Lichtsluis.
- F. Cylinder van koningin-rooster.
- G. Voer-opening van de bijenkast.

dat de drie openingen boven elkander zijn. Tussen deze openingen komt nu een cylinder van koningin-rooster. Op de bovenste opening komt een inmaakglas van wit glas met een inhoud van ongeveer 10 liter.

Dit apparaat komt op een moerloos volk, dat een jonge moer heeft gekregen, opgesloten in een moerkooitje, welke de bijen moeten bevrijden. Het gewone vlieggat van de kast wordt gesloten. Het vlieggat (8 x 1 cm) van het kastje blijft open. De cylinder wordt de eerste dag nog niet geplaatst, zodat de moer en de darren op deze dag gelegenheid hebben, zich op het bovenste vlieggat in te vliegen. Hierna wordt de cylinder geplaatst; nu kunnen de darren en koningin alleen in de fles komen. In de regel is de moer op de vierde dag bronstig, dan krijgt het volk 's morgens een halve liter honingwater (1 op 1) en wel zolang, totdat de moer in de fles verschijnt. De toevoeging van een eetlepel rode wijn aan het honingwater bevordert de

brons der koningin zeer. Zij verschijnt in de regel tussen 13 en 15 uur in de fles.

Na 14 dagen wordt het volk op eitjes nagezien. Mochten die er dan niet zijn, dan volgt er een paardemiddel. Het volk krijgt 's avonds een theelepel fijn-gesneden ui. Als de volgende dag moer en darren in de fles verschijnen, wordt deze omgekeerd, waardoor de inzittende insecten hun vrijheid verkrijgen. Binnen 10 minuten is de koningin met het bevruchtingsteken, terug voor het bovenste vlieggat. En zij is bevrucht door een dar uit het eigen volk: „want geen enkele vreemde dar waagt het om bij zo'n naar ui geurende koningin te komen”.

De fles moet met zwart papier omhuld worden, het licht mag alleen door de flesbodem invallen. In het kastje mag geen licht door het vlieggat vallen, hiervoor dient de lichtsluis, daar anders de darren zich in het moerrooster zouden kunnen vastwringen. Volgens de uitvinder voldoet dit toestel goed. Bij paring in het glas vallen koningin en dar in het volk terug.

Uit hetzelfde blad nog een uitvinding:

Een Oostenrijks imker is er na jarenlange proefnemingen in geslaagd een onbreekbaar kunstraat, welke tegen wasmot bestand is, samen te stellen. Voor de fabricage wordt zuivere bijenwas gebruikt; deze kunstraat heeft in de praktijk uitstekend voldaan.

De wasmotten worden niet alleen geweerd, maar ook gedood. De mot kan zich niet ontwikkelen. De kunstraat is onbreekbaar en bestand tegen slingeren. Bij het verwerken van oude raten krijgt men het volle gewicht tegen normale prijzen. Maar dit is nog niet alles: men kan zelfs geuren in deze kunstraat verwerken, waardoor een bestuiving van een bepaalde plant volgens plan kan geschieden. Daardoor wordt niet alleen een grotere zaad- en oogstopbrengst verkregen, maar men kan ook volgens plan honing van een bepaalde soort (medicinale honing) winnen.

Het middel, dat de motten bestrijdt, is niet schadelijk voor de bijen, en voor het menselijk verhemelte aangenaam. Het is als geneesmiddel algemeen bekend. Deze kunstraat is reeds in de handel als: „Dauer-Mittelwand D.R.P.”.

Ten slotte een meer eenvoudige uitvinding: Voor het insmelten van de draad in kunstraat heeft een Tiroler imker een eenvoudig apparaat gemaakt, dat bestaat uit een bijzonder geconstrueerde stekker, die men, als bij een strijkijzer, in elk stop-contact kan steken.

Jékavé.

Beklimming Mount-Everest

U zult ook wel met enthousiasme gelezen hebben dat de Nieuw-Zeelandse E. P. Hillary, die er tezamen met de Nepalese gids Tensing Butha in geslaagd is de top van de Mount-Everest te bereiken, **bijenhouders** van beroep is.

En het zal U goed gedaan hebben dat een imker zo'n „hoge positie” heeft kunnen bereiken en nog wel ondanks het feit dat ook daar de imkers „in de kou” zitten.

Waarschijnlijk hebt U echter nog niet gelezen wat Hillary op de Mount-Everest kwam doen. Nu de Engelse Kroningsfeesten achter de rug zijn mag ook dit geheim wel wereldkundig gemaakt worden. Hillary heeft namelijk medegedeeld dat hij een zwerm probeerde te achterhalen, die er onlangs vandoor gegaan was.

Met hoogachting en vr. groeten,
S. E. VAN BERKUM.

Schijndel.

NAJAARSSUIKER.

Bij het ter perse gaan van dit nummer deelt het Bijenhuis te Wageningen ons mede, dat vergunning is ontvangen voor het verstrekken van 10 kg suiker per opzetter.

Moet Barbertje hangen??

Al geruime tijd wordt er door de tuinbouwers- en veilingverenigingen een actie gevoerd, om het houden van bijen in bepaalde gebieden van 15 Mei tot 10 Augustus te verbieden. Aan diverse Gemeentebesturen zijn adressen verzonden, met het verzoek een wijziging te brengen in de plaatselijke politieverordening, om op die manier de politie de bevoegdheid te geven in geval van overtreding, te kunnen optreden.

Wat is het geval? De vele komkommerkwekers in het district Zuid-Holland, hebben al jaren last van het ontstaan van z.g. zaadkoppen. Dit zijn komkommers, die, als gevolg van bestuiving door bijen of andere insecten, zaad gezet hebben. Het vervelende is, dat deze vruchten voor de export waardeloos en op de binnenlandse markt minder gewild zijn. Dit betekent voor de tuinders een enorme verliespost en voor het land een ernstig verlies aan deviezen. Het lijdt dan ook geen twijfel, dat hier alle factoren aanwezig zijn, een grondig onderzoek naar deze kwestie in te stellen. De moeilijkheden voor de imkers ligt eigenlijk in de eerste plaats hierin, dat de hele kwestie ons overvallen heeft. De tuinbouwers- en de veilingverenigingen, onder leiding van de Rijkstuinbouwconsulent, hebben al jaren lang gegevens verzameld, welke zij nu gebruiken en aan de Gemeentebesturen ter staving van de door hen geleden schade inzenden. En de bijenhouders, die in de grond van de zaak niets anders willen dan deze kwestie tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te brengen, staan met ledige handen. Wij hebben geen rapporten, die het tegendeel bewijzen, of het aandeel van de bijen duidelijk omschrijven, terwijl deze ook niet op korte termijn zijn te verwachten. Een grondig onderzoek eist een studie van jaren. Een andere vraag is, moeten de imkers zich neerleggen bij de situatie, of kan er nog iets gedaan worden. Over deze vraag vergaderde een aantal afd. van Zuid-Holland. Verschillende afd. voerden daar het woord en staken hun mening niet onder stoelen of banken. Onze Vereniging heeft zich laten overrompelen. We mogen allemaal van goede wille zijn en er verslagen bij staan, feit is dat de tuinders de troeven in handen hebben.

Beluisteren we de stemming op de vergadering te Rotterdam, dan liggen er tal van vraagstukken, die om een nadere oplossing vragen en waarvan de resultaten waarschijnlijk voor de bijenhouders niet ongunstig zouden zijn. In Den Briel b.v. heeft men helemaal geen behoefte aan een verbod. Er zijn daar verschillende komkommerkwekers en bijenhouders dicht bij elkaar, maar daar werd nimmer een wanklank gehoord. Er is daar zelfs een tuinder met een duizend ramen, die zelf bijen houdt, maar evenmin iets bemerkte van extra schade. Deze tuinder is dan ook niet van plan enige wijziging te brengen in zijn bijenstand. Gelijke ondervinding heeft men in Benthuisen. Zelfs de assistent van de Rijkstuinbouwconsulent moest toegeven, dat het ene perceel komkommers soms schade heeft en een ander perceel, dat dicht in de buurt ligt, veel minder. De oorzaak was hem niet bekend. De heer v. Aarst merkte op, dat tijdens een onderzoek in Juli en Aug. talrijke insecten onder de ramen werden aangetroffen, w.o. diverse hommels, kevers, spinnen, keldermotten e.d. en ook nog..... een drietal bijen. Een andere afd. meende, dat ook de gebruikte broeimest oorzaak kon zijn voor het aantrekken van diverse insecten. Weer andere meenden, dat de wijze van luchten van belang kan zijn. De bijen schijnen gemakkelijker van de Zuidkant in te trekken, dan van de Noordkant. En tenslotte kwam er nog een zeer belangrijke factor in het geding, er schijnen soorten te zijn, die vrijwel ongevoelig zijn voor bestuiving. Waarom dan deze niet gekweekt?

Al deze argumenten samenvattend, meent de afd. Rotterdam, dat we door de tuinders lelijk bij de neus worden genomen. Waarom werd geen gemeenschappelijk onderzoek ingesteld? Waarom moest alles buiten

ons omgaan? Komkommers worden er al tientallen jaren verbouwd en nu heeft men in eens zoveel zaadkoppen, dat er een onmiddellijk ingaand verbod moet komen. Het wil ons voorkomen, dat de tuinders wel heel erg hard lopen. **Vrezen zij soms een gezamenlijk onderzoek?** Naar onze mening ligt hier een taak voor ons Hoofdbestuur om deze kwestie op hoog niveau te doen behandelen. Dit kan niet aan de afd. worden overgelaten. Ook niet aan de provinciale vergadering en nog minder aan de belanghebbenden zelf. Onze gewaardeerde Rijksbijenteeltconsulenten zullen hier snel moeten ingrijpen en voor de imkers een onderzoek dienen in te stellen. Alleen als van deze zijde ons wordt duidelijk gemaakt, dat de tuinders gelijk hebben, zullen we berusten. Maar nu hebben we het gevoel alleen maar de gezochte zondebok te zijn.

Het bestuur van de afd. Rotterdam,
W. H. v. MOURIK, Voorzitter.
P. KLAPWIJK, Secretaris.

ZAADKOMKOMMERS EN BIJEN

Volgens onze afgevaardigde ter Algemene Vergadering is er in Utrecht een hartig woordje gesproken over het verbod in enige Westlandse gemeenten, dat het houden van bijen in de zomer verbiedt.

Ik weet uit ervaring, dat dit hele verbod een wassen neus is. Ik hoop dat de telers dit jaar geen zaadkommers zullen oogsten, maar ik geef ze op een briefje, dat ze er niet vrij van komen. Bij de bestuiving van komkommers spelen zoveel factoren een rol, dat de bestuiving door de bijen daarbij in het niet valt. Het zijn gewoonlijk de beste komkommertelers niet, die veel „zaadkonten” telen.

Hoe denken de heren over thrips en andere kleine bestjes, die hun gewas bezoeken? Voor de meeste schadelijke insecten zijn er wel bestrijdingsmiddelen, maar de niet schadelijke zien ze over het hoofd. Wat denken de komkommertelers van de wilde bijen? Die zitten overal en vooral in de duinen!

Het is er ons juist om te doen om zaad van komkommers te oogsten en ik kan u mededelen, dat we nog nooit zo'n slechte zaadzetting hebben gehad als in het jaar, dat we een bijenvolkje in de kas hadden geplaatst. Lucht uw komkommers maar voldoende, zodat het stuifmeel droog wordt, en u krijgt vanzelf zaadkommers. (Met risico op spint). In de vroegste komkommers zit nooit zaad, omdat de kassen en bakken ter wille van de temperatuur niet gelucht worden. Zakt de prijs van de komkommers, dan gaat de aardigheid van de teler er een beetje af, er wordt te zwaar gekrijt om minder werk te hebben, er kan meer gelucht worden, omdat de buitentemperatuur hoog gaat worden. Maar er wordt ook minder gegoten, zodat de luchtvochtigheid niet voldoende is. Was dit wel het geval, dan zouden de grotere insecten, waaronder onze bijen, de kas of bak niet bezoeken, wat ze wel doen als binnen- en buitentemperatuur en de luchtvochtigheid geen of weinig verschil meer vertonen. Het is een onderwerp waar men niet uit komt, maar ik wil een voorbeeld aanhalen hoe men bestuiving in de hand werkt. Het wil voorkomen, dat de tuinder te veel vruchten aan zijn plant heeft zitten. Dan zal zo'n plant in groei stagneren, wat zich herstelt als de overtollige vruchten geoogst worden. Er komt weer schot in de plant en, wat dikwijls gebeurt, de plant groeit harder door dan de kweker het gaarne ziet. Hij gaat snoeien en het gevolg is, dat de ranken te lang zijn doorgesloerd. Er wordt bij wijze van spreken te veel in het gewas geroerd met als gevolg zaadzetting.

Laat de tuinder ook eens de hand in eigen boezem steken en zich afvragen of de oorzaak ook bij hem zelf kan liggen. Ik geloof dat dit meer effect zal opleveren dan het verbannen van de bijen.

Ik hoop voor de tuinders in de bijenloze streken op zeer veel komkommers zonder zaadkoppen, maar ik zeg er bij dat ik, ondanks deze verbanning, de verenigingsbesturen kan garanderen, dat er wel zaadkommers, evengoed als stek, op hun veilingen zullen verschijnen. Of ze moeten een aanvoerverbod uitvaardigen.

F. NANNINGA, Westerlee.

VOOR ONZE Imkersvrouwen

HEIDE-RAATHONING

Als dit nummer van het Groentje uitkomt, is het nog een maand vóór de heidedracht. Het is dus tijd om eens te gaan denken over het winnen van raathoning.

Raathoning is aan één kant wel een gemakkelijk product, want hij behoeft niet geslingerd te worden. Maar het goed winnen van heideraathoning eist veel zorg en voorbereiding, want er worden heel andere eisen aan gesteld dan aan slingerhoning. Ten eerste: er mag maar een smal strookje voorbouw in zitten. Voor de honingtentoonstelling te Hilversum is voorgeschreven, dat dit strookje niet breder mag zijn dan 1 cm. Laten we ons hieraan vooral stipt houden. Kunstraat, al is zo nog zo dun, geeft minderwaardige raathoning.

Ten tweede: er mogen geen cellen met stuifmeel in raathoning voorkomen. Dit is tot op zekere hoogte te bereiken door onder de raathoningkamer een koninginnerooster te gebruiken.

Ten derde moeten alle cellen van de raat gevuld zijn. Of de bijen daarvoor zorgen moeten we natuurlijk afwachten.

Ten vierde is het wenselijk nieuwe raampjes in de honingkamer te hangen. Het is zo jammer als men een prachtige raat met heidehoning ziet in een bruinig raampje, volgekit met voorwas. Voor eigen gebruik hindert het misschien wel niet zo erg, we snijden de raat er maar gauw uit, maar om weg te geven of te verkopen is het niet aantrekkelijk en het maakt ook geen bar zuivere en hygiënische indruk.

Ten vijfde moeten de raten geheel verzegeld zijn en bovendien moeten ze ook nog mooi wit verzegeld zijn. Het ene volk verzegelt veel witter dan het andere. Maar ook wit verzegelde raten kunnen geel worden als de bijen gelegenheid krijgen er veel over heen te lopen. De raathoning moet dus direct geoogst worden, zodra de bijen van de heide terug komen. Nu hebben we het er al eerder over gehad, dat de bijenuitlaat een groot gemak is bij het oogsten van slingerhoning en bovendien de zindelijkheid bevordert. Maar voor het oogsten van heideraathoning is een bijenuitlaat beslist noodzakelijk. Zonder gebruik te maken van rook en bijenveger kan de volle honingkamer zo maar van de kast gelicht worden. Er zit praktisch geen bij meer in. De raten kan men er rustig uit halen. Dit is een groot voordeel, want heideraathoning moet geheel onbeschadigde dekseltjes hebben, wil hij in de hoogste kwaliteitsklasse komen. En de hoogste kwaliteitsklasse betekent ook de hoogste prijsklasse.

Een honingkamerraampje met een lekkere dikke raat weegt ongeveer drie pond en brengt zo ongeveer f 7.50 op. Dit is niet gering. Maar... dan mag er ook niets aan mankeren. Lege of half gevulde cellen, stuifmeel, open cellen en minder onberispelijk uiterlijk drukken de prijs. Een geringe afwijking geeft tweede kwaliteit en iets grotere afwijking derde kwaliteit raathoning.

In een volgend nummer zullen we het nog wel eens over de verkoop van honing hebben, maar nu reeds wil ik u aanraden geen echte slechte raathoning te verkopen.

Soms biedt men raathoning aan aan mensen, die niet weten hoe hem te gebruiken. Ik ontmoette eens iemand die het een eigenaardige liefhebberij vond zo'n raat boven je boterham te moeten uitknippen! Je vertelt dan rustig, dat je raathoning op je brood kunt smeren. De was gaat dan met het brood mee naar binnen, zonder dat je het merkt. Eet men zo maar eens een stukje raathoning, dan smelt die op de tong en men houdt een heel klein stukje was in de mond.

Tot slot nog iets over het produceren van de allermooiste raathoning, die aan de handel verkocht en geschikt vervoerd kan worden: de sectiehoning. Een sectie is een breed raampje van dun hout, waarin — als de bijen het willen doen — een pond prachtige raathoning kan komen. De voorzorgsmaatregelen voor het winnen van goede sectiehoning zijn dezelfde als die voor raathoning. Het Bijenhuis levert tegenwoordig sectieraampjes, waarin precies drie van zulke secties passen. Er kunnen 7 van zulke sectieramen in een honingkamer. Deze ramen zijn wel wat duurder, maar ze kunnen elk jaar opnieuw gebruikt worden. Ze hebben het voordeel, dat de bijen niet aan het hout van de secties kunnen raken, zodat dat helemaal

schoon blijft. De secties moet men natuurlijk wel ieder jaar vernieuwen. Er is een prachtige verpakking voor deze sectiehoning. Eerst wordt de met honing gevulde sectie in een cellophaantje gewikkeld. Het geheel past mooi in een raathoningdoosje en door een cellophaan venstertje blijft een groot deel van de raat zichtbaar. Doordat de verzegelde raat overal een eindje binnen het hout van de sectie blijft, is het vervoer van secties, mits zorgvuldig in kistjes verpakt, heel goed mogelijk. Voor onze honingtentoonstelling, die tegelijk met de Inkersdag op 20 Augustus wordt gehouden (inzendingen vóór 15 Augustus te Hilversum!) is het te vroeg om dan al heideraathoning van dit jaar te hebben. Men moet dus een jaar tevoren voor tentoonstellings-raathoning zorgen. Maar: deze tentoonstelling komt ieder jaar terug. Het is nu echter nog maar juli en we zitten nu nog in de aardbeien- en kersentijd en we geven daarom even het recept voor een heerlijke

VRUCHTENTAART MET HONINGROOM,

waarin de aardbeien door ontpitte kersen of door allerlei soorten bessen, frambozen en bramen vervangen kunnen worden.

U bakt op de gewone wijze een taartbodem. Ik gebruik daarvoor het volgende recept:

- 150 gram zelfrijzend bakmeel of cakemeel;
- 75 gram suiker;
- een ietsje zout;
- twee eetlepels water;
- 75 gram boter of margarine.

Meel in een kom zeven, suiker en zout in een kuilje doen en water er op gieten. Met een vork met een deel van het meel hiervan een stevige massa maken. Boter in kleine stukjes er op, bedekken met meel en alles met de vingers zolang kneden tot alles goed vermengd is. Het grootste deel van het deeg uitrollen op de niet ingevette bodem van een springvorm. Van de rest van het deeg een dunne worst maken en deze (vóór de rand van de taart) tegen de rand van de springvorm drukken, ongeveer 4 cm hoog. In een voorgewarmde hete oven bakken. In de voorgewarmde Teca-wonderoven is de baktijd bijna 20 minuten.

En nu de honingroom:

- 1 eetlepel maizena;
- 1 eetlepel suiker;
- 1/8 liter melk;
- 100 gram boter of margarine;
- 100 gram voorjaars- of zomerhoning, bij voorkeur koolzaadhoning,
- aardbeien (of ontpitte kersen, bessen, wijnbessen of bramen).

Maizena en suiker vermengen en met een beetje van de koude melk tot een glad papje roeren. De rest van de melk koken. Van het vuur nemen en het papje er door roeren. Dan nog even, al roerende opkoken. Tijdens het afkoelen af en toe roeren om velvorming te voorkomen.

De boter tot room roeren. Daarna de honing er door roeren tot alles grondig vermengd is (honing en boter moeten dezelfde temperatuur hebben om schiften te voorkomen!). Heel belangrijk is dat de afgekoelde maizena en de honing-boter weer dezelfde temperatuur hebben.

Maizena en honingbotaar goed met een vork door elkaar kloppen.

Op de taartbodem strijken we eerst een dunne laag van de aldus verkregen honingroom. Daarop schikken we de aardbeien (of andere vruchten). Met de garneerspuut garneren we vervolgens met de overgebleven honingroom de rand van de taart en we vullen de openingen tussen de vruchten op. Dat opvullen is bij kleine vruchten niet nodig en niet mogelijk. Desgewenst op elke aardbei nog een bloemetje van honingroom spuiten.

De honingroom kunt u gerust daags tevoren klaar maken en in de kelder bewaren. De honingroom niet te verwarren met de honingslagroom, waarvan we het recept gaven in het April-nummer op blz. 63.

C. T.

JN de maand Juli, waarde lezers, behoort het zwermgevaar achter de rug te zijn en behoren de volken jonge moeren te hebben. Waar wij ons nu mee hebben bezig te houden is het binnenhalen van een mogelijk grote oogst aan zomerhoning en eventueel het voorbereiden van het reizen naar een late dracht — en dat zal wel vrijwel altijd de heide zijn — of van de inwintering.

Ik geloof niet dat het nodig is nog veel te zeggen over het slingeren van zomerhoning. Denkt u aan twee dingen. Uitlaatborden gebruiken bij het afnemen van de bakken en een pijnlijke zindelijkheid bij het verwerken van de honing. Verder zou ik u willen aanraden alleen uit honingkamers te oogsten. Laat de honing in de broedkamers maar rustig zitten en begin helemaal niet aan het slingeren van de honinggordels boven het gesloten broed. Deze roofbouwmethoden geven voor het ogenblik wat meer honing — natuurlijk toch met een behoorlijke kans op verontreiniging door broeddeeltjes — maar wreken zich op de duur toch. Een volk moet steeds behoorlijk voorraad hebben, wil de broed-aanzet goed doorgaan.

Maar van dat voorbereiden voor de late dracht en het plaatsen van de volken op de heide, daar wil ik nog wel graag iets over zeggen, want wat ik het vorig jaar op dat gebied weer heb gezien is meer dan treurig.

U moet pogen uw volken zo sterk mogelijk op de heide te brengen, dus in plaats van na de zomerdracht de honingkoepels boven het gesloten broed uit te slingeren, krabt u hiervan de zegels open en gaat u nog een beetje drijfvoeren. Als dat mogelijk is, hang dan vlak voor dat u naar de heide gaat nog broed uit reservevolken bij en verwissel de kantramen voor ramen met open broed. Dat duurt dan altijd nog een dag of veertien voordat het is uitgelopen en belet de bijen deze raten vol honing te stoppen, in plaats van deze in de honingkamer te brengen. Het is goed bij het reizen

Voor geu

naar de heide met deze abnormaal sterke volken nog een honingkamer zonder ramen extra op te zetten, om de bijen voldoende ruimte te geven. Als de bijen op de heide tot rust zijn gekomen, kan deze weer worden afgenomen. U kunt natuurlijk alleen dan ramen bijhangen, als het volk in staat is deze behoorlijk te bezetten. Is dat niet het geval en wil u het volk toch mede naar de heide nemen, hangt u dan in plaats van de kantramen lege broedkamerramen in, waarin u op halve hoogte een tweede bovenlat hebt gespijkerd (deze dus inkorten, zodat de oren en inkeping er af vallen). In de eigenlijke bovenlat en het extra aangebrachte bovenlatje doet U een strookje voorbouw en dan hebt u een behoorlijke kans, dat u althans een paar stukken prima raathoning van dat volk oogst. Nu moet u niet proberen van twee walletjes te willen eten door deze ramen in te hangen en bovendien nog een volle honingkamer te willen oogsten, want dat lukt beslist niet. U weet dat voor de heidedracht veel bijen nodig zijn, zodat u op de eerste plaats moet trachten zoveel mogelijk bijen en broed in de broedkamer te hebben en als dat niet gaat kunt u met de bovenomschreven methode trachten althans iets te vangen.

Mag ik nu nog even mijn hart luchten over het plaatsen van de volken op de heide? Ik heb er al eens eerder op gewezen, dat de grootste vijanden van onze bijen zijn vocht en *wind*. Hoe dan ook een imker zijn bijen kan zetten op de vlakke en volkomen van elke beschutting gespeende kop van een der hoogste heuvels van onze Veluwe heide, is voor mij een raadsel. De ge-

II

III

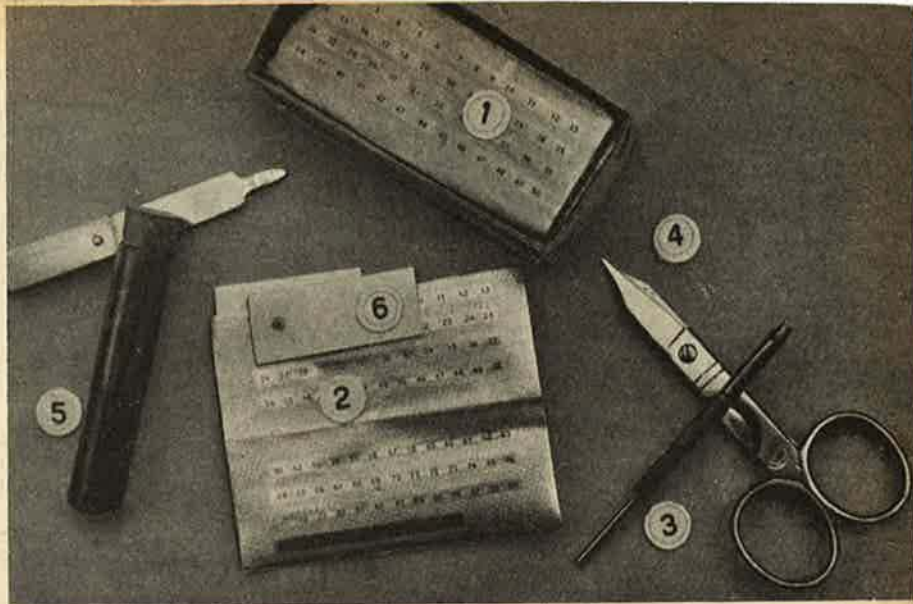

IV

orderden

volgen bleven op de dagen van harde wind, die wij verleden jaar tijdens de heidebloei hadden, natuurlijk ook niet uit. De voorspelende bijen vlogen niet voor de kasten, maar soms enkele meters er naast. De haalbijen hadden zo'n moeite om tegen de harde wind op te komen, dat ik zeker 200 m voor de kasten al werd gestoken dat het een lieve lust was. Deze volken moeten die dagen een massa vliegbijen hebben verloren. Er waren ook bijenkasten, die op een rij in het vrije veld stonden opgesteld, met de wind mee. Wat zal de imker, die als laatste in de rij stond — het was een gezamenlijk reizende afdeling — gelachen hebben. Hij ging niet alleen met de honing naar huis, maar met de vliegbijen ook.

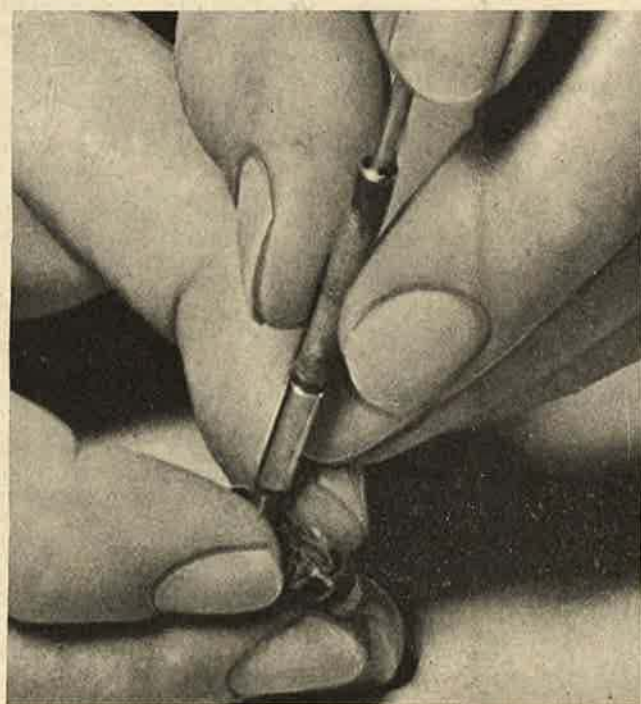
Dus... de volken tegen de wind beschut opstellen. Kruip achter een walletje, tussen de vliegdennen, tussen berkenopslag, achter een dennenbosje, maar *nooit* onbeschut in de open heide en dan helemaal niet op de kop van een heuvel. En dan moet u eens in de nacht naar de heide gaan en het verschil in temperatuur voelen in het open veld of in zo'n berkenbosje. Daar degenen, die volgens de aanwijzingen in deze rubriek hebben geïmkerd, thans jonge moeren hebben, die zij mogelijk nog willen knippen en merken, heb ik gemeend voor hen, die misschien een beetje huiverig van deze operatie zijn, dit nog even te moeten demonstreren. Omdat geen ongemerkte moeren beschikbaar waren, is hiervoor een dar gebruikt, waarop u, als u het nog nooit hebt gedaan, ook eerst wel even kunt

proefstomen. Zo'n dar is wat forser en houdt een beetje gemakkelijker vast.

Op foto I is de apparatuur, natuurlijk bij het Bijenhuis te verkrijgen, uitgesteld. In het doosje (1) de verschillende gekleurde velletjes staniol; het velletje met de jaarkleur (2) is er uit genomen en het maskertje (6) is er zodanig opgelegd, dat het nummer 2 kan worden uitgeponsd. Onder het staniolvelletje ligt voor het doordrukken een onderleggertje, dat in het doosje wordt bijgeleverd. Voor het knippen van de vleugel wordt een puntig schaartje (4) klaar gelegd. Het ponsje (3) en het flesje speciale lijm (5) maken het geheel compleet. Op foto II ziet u hoe met een draaiende beweging van het ponsje het staniolplaatje wordt uitgeponsd, waarna het ponsje even terzijde wordt gelegd (onze medewerker schijnt hier links te zijn! Red.).

Om vlot te kunnen werken nemen we de kurk van het flesje lijm en gaan, zoals u op foto III ziet, eerst over tot het knippen van de moer. Dit gebeurd zijnde, stippen we even met het dunne achtereinde van het ponsje in de lijm en brengen, zoals foto IV laat zien, een beetje

Onderzoekingen over de invloed van weersomstandigheden op het gedrag van honingbijen

Schuà, L. Untersuchungen über den Einfluss meteorologischer Elemente auf das Verhalten der Honigbienen (*Apis mellifica*).

Zeitschrift für vergleichende Physiologie. 34 Bd. 3.H. Pp. 258—277.

Door nauwkeurige metingen van de hoeveelheid opgezogen suikerwater (uit pipetten) bij vele bijen en onder zeer verschillende weersomstandigheden werd getracht een inzicht te krijgen in de betekenis van de weersinvloeden voor de honingbij. De grootste storingen in de hoeveelheid opgenomen voedsel kwamen voor tijdens perioden met een groot electrisch potentiaal verval in de lucht. De bewakers van het vliegpat zijn dan ook zeer steeklustig.

Het aantal uitvluchten van de bijen is ook afhankelijk van de weersomstandigheden. Daarnaast wordt steeds op de middaguren de vliegintensiteit minder. Na de-

lijm op de rugzijde van het borstschild aan. Aan de andere zijde van het ponsje ziet u de onderkant van het staniolplaatje, dat zich in het ponsje bevindt. Na het aanbrengen van de lijm wachten we even om deze wat te laten aandrogen — niet te lang, want de lijm droogt snel — keren het ponsje om en drukken met lichte druk (foto V) het staniolplaatje op de lijm. Het resultaat ziet u in foto VI. Voor dat u met de volgende moer begint of het garnituur opbergt, het ponsje aan beide zijde reinigen met een lapje met een beetje brandspiritus, waarmede de achtergebleven lijm makkelijk wordt verwijderd.

En dan de opgaven van het weegschaalvolk. Deze hebben aanleiding gegeven tot enige discussie. In het Aprilno. staat nl. dat de gewichtsvermindering in Februari precies 2 kg bedroeg, waaruit we mogen afleiden, dat de aanzet van jong broed door het volk met kracht is ter hand genomen. Maar, zegt men, als er flink broed is aangezet weegt dat broed toch ook? Natuurlijk weegt dat broed en behoorlijk ook. Daar zit 'm de kneep niet. De kwestie is dat ieder groeiend organisme een gewicht aan voedsel opneemt, dat een veelvoud is van de eigen gewichtstoename. Een baby b.v. moet in het eerste levensjaar in de eerste maand 195 gram per week aankomen, welk gewicht afdaalt tot gemiddeld 71 gram per week voor de 12e maand. Deze baby krijgt echter in de eerste maand ongeveer 600 gram voedsel per week en na een half jaar reeds 1000 gram per week. Nu is een bijenlarve wel moeilijk te vergelijken met een baby, maar wij zien toch ook bij al onze huisdieren, denk b.v. eens aan kuikens, dat de toename in lichaamsgewicht in geen verhouding staat tot de hoeveelheid verorberd voedsel.

En dan hier de cijfers: laatste opgave 26 April 28,3 kg, 1 Mei 28,8 kg. Honingkamer opgezet met uitgeslingerde en nat weggehangen raten van de heide, gewicht daarna 33,1 kg, 3 Mei 35,1 kg, 10 Mei 34,6 kg, 17 Mei 37,2 kg, 24 Mei 37 kg; aflegger gemaakt van 2 broedramen met wat bijen, gewicht daarna 35,15 kg, 31 Mei 34,6 kg. M.

ze middagpauze volgt het voorspel van jonge bijen, wat niet alleen een oriënteringsvlucht is voor deze bijen maar tevens dient voor het lozen van de uitwerpselen en voor ventilatie van de woningen.

De betekenis van invloeden van buiten en van de corpora allata bij het ontstaan van eierleggende werkbijen.

Müssbichler, A., Die Bedeutung äusserer Einflüsse und der Corpora allata bei der Afterweiselenstehung von *Apis mellifica*.

Zeitschrift für vergleichende Physiologie. 34. Bd. 3. H. 1952. Pp. 207—221.

Het al of niet aanwezig zijn van een koningin heeft geen directe invloed op het ontstaan van eierleggende werkbijen. Als de koningin in een gazen kooitje aanwezig is voelt het volk zich moergoed. Is het volk echter op een of andere wijze door een rooster gescheiden in een deel met koningin en een deel dat meer van de koningin is verwijderd, dan voelt dit laatste deel zich moerloos.

Vergrote eierstokken bij werkbijen ontstaan tengevolge van afwezigheid van open broed. Als de koningin aanwezig is, maar er is geen open broed, dan ontstaan eierleggende werkbijen.

Eiwit uit stuifmeel moet aanwezig zijn voor de ontwikkeling van de voedersapklieren en de eierstokken. Caseïne heeft dezelfde invloed als stuifmeel. Vitamine B heeft geen invloed. Inplanting van Corpora allata (een hersenaanhangsel) heeft geen invloed op de vergroting van de eierstokken. Voeding met eiwit bevordert zowel de vergroting van voedersapklieren, ovariën en Corpora allata. Suikerwater voert tot stilstand in de groei van deze organen.

Daar de implanting van Corpora allata, zelfs van koninginnen, geen invloed heeft op de eierstokken van de werkbijen is het niet waarschijnlijk dat een gonadotroop hormoon aanwezig is.

Over de arbeidsverdeling in de bijenstaat.

Lindauer, M. — Ein Beitrag zur Frage der Arbeitsteilung im Bienenstaat.

Zeitschrift für Vergleichende Physiologie. Bd. 34. Heft 4. Pp. 299—345, 1952.

Door het gebruik van een bijzonder geconstrueerd observatiekastje was het mogelijk bijen voortdurend waar te nemen, ook bij hun werkzaamheden binnen de cellen. Van een werkbij kon zo de gehele levensloop worden nagegaan. De perioden van rust overtreffen de tijd waarin werkzaamheden worden verricht. De door Rösch gevonden arbeidsverdeling in verband met de leeftijd werd in grote trekken wel juist bevonden. Ze is echter niet zo streng doorgevoerd als Rösch meende. Verschillende werkzaamheden, b.v. broed verzorgen en bouwen van raten of celdeksels, worden naast elkaar verricht. Cellen poetsen, broed verzorgen en bouwen wordt ook wel gedaan door bijen die veel ouder zijn, dan vroeger werd aangegeven. Voedersapklieren en wasklieren kunnen tegelijkertijd actief zijn. Als een bij in het volk geen, volgens haar leeftijd passende, werkzaamheden te verrichten heeft, wordt ze veel vroeger drachtbij. Of stuifmeel of nectar wordt verzameld, hangt niet af van de leeftijd van de bijen. Bijen, die speciale werkzaamheden verrichten (werkzaamheden die lang niet alle bijen van een bepaalde leeftijd verrichten omdat er dan veel te veel van zouden zijn), b.v. het bewaken van het vliegpat, kunnen soms zeer lang ditzelfde werk blijven uitvoeren.

Waarnemingen over de afstands-aanduiding door de haalbijen.

Heran, H. und Wänder, L. — Beobachtungen über die Entfernungsmeldung der Sammelbienen.

Zeitschrift für vergleichende Physiologie. 34 Bd. 4 H. 1952. Pp. 383—393.

Door proeven tegen berghellingen werd aangetoond dat de bijen voor het aangeven van de afstand van de voedselbron uitsluitend de tijd of de gebruikte energie op de heenweg als maatstaf aannemen.

Tilburg.

Ir. J. MOMMERS.

Uit de geschiedenis der

Engelse Honingtentoonstellingen

Dit jaar bestaat het British Bee Journal 80 jaar. Het is het enige WEEK-blad voor bijenteelt in de wereld. Het blad verscheen dus in 1873 en reeds het volgende jaar werd, door dit blad georganiseerd, de Eerste Grote Tentoonstelling van Bijen en haar producten, kasten enz. gehouden in het Crystal Palace te Londen op 8, 9 en 10 September.

Engeland heeft dus op het gebied van dergelijke tentoonstellingen wel geschiedenis en ervaring.

In 1903 werden er in dat land b.v. 39 shows gehouden, met meer dan 3000 inzendingen en met een waarde aan geldprijzen van ruim 518 pound (£ 6200).

Nu onze vereniging zich gaat toeleggen op het organiseren van tentoonstellingen, lijkt het mij gewenst u iets uit de rijke geschiedenis van deze Engelse shows te vertellen. De gegevens zijn geput uit het boek: *Bee Produce* van W. Herrod Hemsall - W. H. H. - een zeer bekend keurmeester, schrijver van vele boeken en gedurende vele jaren redacteur van het genoemde vakblad.

Voor het slagen van een tentoonstelling zijn verschillende factoren nodig, b.v. organisatie, voldoende inzendingen, de keurmeesters enz.

Het werk van de keurmeester lijkt mij zeer belangrijk en moeilijk.

In Engeland is de taak der keurmeesters in de regel een erebaantje, zij krijgen een insigne en dat is meestal de enige beloning. Maar dit insigne wordt door de keurmeesters als souvenir op hoge prijs gesteld. W. H. H. had er tussen de 1000 en 2000 stuks.

En daar de keurmeester „niet alleen van honing kan leven”, moet voor een lunch en tea gezorgd worden. De keurmeester wordt een assistent(e) - steward - toegewezen, deze moet overal voor zorgen, b.v. voor water om de handen af te spoelen, het openen der honingpotten, vlak voordat deze gekeurd zullen worden, zodat de geur niet verloren gaat, enz.

W. H. H. schrijft: Een keurmeester moet bedenken, dat, als hij een beoordeling op zich neemt, hij een moeilijke, ondankbare en soms onplezierige taak krijgt; hij moet niet verwachten, dat iedereen ingenomen zal zijn met de wijze, waarop hij zich van zijn taak kwijt. Hij kan slechts alleen zijn plicht doen zonder vrees of vooroordeel; hij is slechts verantwoording schuldig aan degenen die hem hebben aangesteld. Een goed keurmeester zal nooit weigeren om antwoord te geven aan een inzender, die hem op nette wijze om inlichtingen vraagt, maar als dit op een onheuse manier plaats vindt, dan moet hij hoffelijk alle discussies over zijn beslissing afwijzen.

Ik heb gezegd, dat de taak van de keurmeester moeilijk is. Ik houd reeds jaren bijen en heb heel wat honing door mijn keelgat laten glijden, maar zou niet weten hoe een oordeel hierover te geven.

W. H. H. zegt: De keuze van een keurmeester is soms moeilijk. Men heeft personen die zichzelf hiervoor aanmelden, anderen worden uit hoofde van hun functie of van verplichtingen daartoe aangezocht, ook wel personen die lezingen over bijen houden of boeken daarover geschreven hebben. In de regel hadden dergelijke personen van de eisen, welke aan honing gesteld moeten worden, geen begrip. Zo is het gebeurd dat prijzen werden toegekend aan secties, die met suikerstroop gevuld waren en aan secties, die slechts aan één kant gevuld waren, aan honing, zowel vloeibare als versuikerde, die tekenen van gisting vertoonden, vervalste bijenwas, observatiekastjes, waarin geen moer aanwezig was of met ernstige broedziekten. Op een show

werden de potten nooit geopend, hier werd alleen gekeurd naar de kleur, ook werd soms de honing, nooit geproefd en toch kreeg deze een eerste prijs.

Men heeft keurmeesters gehad, die nooit bijen hadden gehouden en die nooit bijen konden houden.

Een eerste-prijswinnaar in de klasse „2 potten, onverschillig welke kleur”, kreeg de eerste prijs, hij gaf te kennen, dat hij potten met „gouden stroop” ingezonden had.

Men moet trachten altijd een bekwaam keurmeester te vinden, hoe klein een tentoonstelling ook is; men moet op een gecombineerde landbouw-tentoonstelling niet een keurmeester voor fruit- of veeteeltproducten terloops even de honing laten keuren.

W. H. H. vertelt de volgende anecdote terzake:

Als jongens hadden hij en zijn broer een paar jaren bijen gehouden. In hun woonplaats werd een landelijke tentoonstelling gehouden, waarop ook honing gevraagd was. De beide jongens moesten voor hun vader goederen naar de show brengen. Toen dit gebeurd was, liepen zij langs de reeds uitgestalde honing. Ze bespraken de inzendingen en maakten voor zichzelf uit wie de prijzen moesten hebben.

Zij waren niet weinig verbaasd, dat, toen de officiële uitslag bekend werd, bleek, dat zij alles juist beoordeeld hadden. Maar wat was het geval? Een oude tuinman, welke de tuinproducten moest beoordelen, was gevraagd dit ook voor de honing te doen. Hiervan wist hij niets af en toen hij de beide jongens vol interesse over de honing hoorde oordelen, dacht hij met een paar experts te doen te hebben en hij nam hun oordeel over.

Op een andere show werd de honing gekeurd door de persoon, die de eieren keurde. Om deze op versheid te onderzoeken, werden zij gebroken en in koppen gedaan. Deze keurmeester deed iets dergelijks door de raat- en sectiehoning op schalen uit te snijden.

Een keurmeester moet niet gediend zijn van pluimstrijkerij. In *The Scottish Beekeeper* verscheen eens een verslag van een in Engeland gehouden tentoonstelling. Vermeld werd dat de keurmeester „het geluk had gehad aan de inzending van Mr. Lloyd George (de bekende Engelse staatsman uit de eerste wereldoorlog), zijnde 3 flacons honing, de eerste prijs toe te kennen”. Deze keurmeester had meer good luck dan zijn collega, die op een latere tentoonstelling in dezelfde plaats de honing van genoemde staatsman geen prijs had toegekend, maar, nadat hij door een official hierop gewezen was, zijn beoordeling wijzigde en Lloyd George de eerste prijs toekende.

Volgens W. H. H. is de enige wijze om goed honing te keuren, deze, door ze voor de keurmeester te plaatsen en met elkander te vergelijken. „Practijk gecombineerd met theorie en meer practijk dan theorie is de enige weg om goede keurmeesters voor bijenteelt-producten te verkrijgen”.

W. H. H. heeft verscheidene keurmeesters opgeleid. Als vader van dit keuren wordt de bekende Engelse schrijver Thos W. Cowan genoemd.

Voor ongeveer 25 jaar heeft men getracht een systeem van keuren in te voeren met behulp van een puntenkaart. Voor elke klasse werd een kaart aangelegd waarop alle inzendingen genummerd voorkwamen. Het maximum aantal punten was 50. Voor de volgende eisen konden elk 10 punten gegeven worden: smaak, kleur, densiteit, geur en uiterlijk.

Veel werd hierover geschreven en tenslotte is dit systeem weer verdwenen. Het kostte veel tijd en moeite;

er waren wel shows, waar in bepaalde klassen 75 inzendingen waren, aan al deze moesten cijfers gegeven worden.

Dit systeem gaf aanleiding tot de volgende geschiedenis. Op een show was een sterk voorstander van het puntenstelsel keurmeester. Een Lord behoorde tot de inzenders en wel in verschillende klassen. Na de beoordeling werden de puntenkaarten geplaatst. De Lord bekeek deze aandachtig en vroeg toen de keurmeester te spreken. Hij nam deze mede naar de klasse slingerhoning in een locale afdeling; Mylords honing had voor geur een tien, maar dezelfde honing had in de open klasse hiervoor slechts een 7. De keurmeester werd om uitleg van het verschil gevraagd. De stilte werd tastbaar en de keurmeester trok zich stiltejes terug.

W. H. H. zegt dat vloeibare slingerhoning op de volgende punten gekeurd moet worden:

Reinheid, geur, aroma, densiteit (vastheid), kleur, helderheid en algemene opmaak.

Reinheid: de honing mag absoluut geen vreemde (vuile) stoffen bevatten; schuim er op is een smet en kan een kans op een prijs verloren doen gaan, het valt weliswaar niet onder vuil, daar het door luchtbelletjes is ontstaan, maar het uiterlijk wordt benadeeld, verder kan het schuim gistkiemen bevatten, welke aanleiding tot gisting kunnen geven.

Geur: Dit is een hoogst belangrijke factor, maar de meningen hierover kunnen zeer uiteenlopen. Honing mag niet geurloos zijn, of een te sterke geur hebben (behalve voor heidehoning), maar de geur moet zo sterk zijn dat de keurmeester kan nagaan, waarop de honing gehaald is.

Men heeft wel eens beweerd, dat het onmogelijk is honing naar de geur te beoordelen! Een bekend Engels keurmeester gaf het bewijs dat dit wel het geval is. Nadat hij op een show de vier prijzen had toegekend, liet hij zich blinddoeken en werd voor de vier potten, welke door elkander geplaatst waren, gezet... en op de geur alleen kende hij weer de juiste prijzen toe. Aroma is de tweelingsbroer van geur; ook door de aroma moet de bron van de nectar kunnen worden vastgesteld.

Om de aroma te kunnen beoordelen moeten de flacons geopend en dadelijk daarna weer gesloten worden, daar anders de aroma vervliegt.

Men moet zich voor een intensieve aroma in acht nemen, hetgeen uit de volgende geschiedenis blijkt. Een imker, die jarenlang op vele shows opvallend succes had gehad, was door ouderdom met mededingen opgehouden. Hij bezocht echter nog steeds de tentoonstellingen en werd op eigen verzoek nog keurmeester. Ouder geworden werd hij praterig en schepte dan op, hoe hij jarenlang de keurmeesters ten opzichte van de aroma om de tuin had geleid, door bij de honing wat bloemen-essence te doen, b.v. witte klaver, thijm, acacia enz. Als men aan zijn bewering twijfelde haalde hij monsterflesjes te voorschijn, die hij daarvoor gebruikt had.

De densiteit van de honing moet natuurlijk zijn, niet te dun en niet te kleverig, zoals honing die men behandeld heeft om het watergehalte te verminderen.

Voor kleur heeft men drie klassen: lichte, midden en donkere kleuren.

Men moet zorgen zijn honing in de juiste kleurenklasse in te zenden.

Helderheid: in alle klassen moet de honing er schitterend uitzien; doffe en troebele honing ziet er niet aantrekkelijk uit.

Algemene opmaak.

De flacons moeten helder schoon zijn, met keurige deksels en inlagen. Flacons met een laagje ongerechtigedheden moeten opzij gezet worden.

In de regel wordt als eis gesteld dat de honing in het jaar van de show gewonnen is. Dat is nonsens, zegt W. H. H., geen enkele keurmeester of bijenhouder kan dat bewijzen. Zo is het voorgekomen, dat een inzender tegen een keurmeester volhield, dat deze niet kon uitmaken of de honing inderdaad nieuw was. De keurmeester beweerde het tegendeel; maar de bijenhouder gaf het bewijs: hij zond drie jaar achterelkander dezelfde honing in en kreeg telkens de eerste prijs. Hij stelde deze weer ter beschikking van de organiserende vereniging.

Engelse honingtentoonstelling te Weston-Abbott in Juli 1952. De opschriften luiden: „Bijen voor bestuiving” en „Honing voor voedsel”. (Vraag vóór 15 Juli even etiketjes aan voor uw inzendingen voor de Nationale Honingtentoonstelling te Hilversum!)

(Foto afgestaan door Dr. H. Malcolm Fraser)

Een inzender van sectie-honing bewaarde altijd zijn beste secties voor de tentoonstelling van het volgende jaar, daar deze te vroeg in het seizoen gehouden werd, zijn bijen waren dan nog niet klaar met het verzegelen. Hij deed deze secties in beschuithussen, welke goed afgesloten in een kast bij de keukenhaard bewaard werden. Op één show won hij met secties die twee jaar oud waren, de eerste prijs.

Voor de bekroonde inzendingen moeten prijskaarten verstrekt worden, deze worden door de inzenders ten zeerste gewaardeerd, daarom moet de uitvoering hiervan zorgvuldig zijn. Voor sommige inzenders zijn zij van meer waarde dan de geldprijzen, daar zij voor reclame bij de verkoop zorgen. Er waren immers die op bepaalde shows niet wilden uitkomen omdat daar de kaarten te onbeduidend waren.

Aan de prijzen wordt dus grote waarde toegekend, zo zelfs, dat er lieden waren, die honing-inzendingen, welke eerste prijzen op een tentoonstelling hadden behaald, opkochten, om daarmee op andere shows als eigen honing uit te komen. Zo kregen keurmeesters brieven, waarin hun gevraagd werd, de door hen bekroonde inzendingen, onverschillig welke prijs gevraagd werd, voor hen te kopen. Dit euvel was moeilijk te bestrijden, soms lukte het zo'n oneerlijke inzender te ontmaskeren, als hij een, in een bepaalde streek niet voorkomende honing, als plaatselijke honing inzond.

Bij het keuren moet men een „Reid-honing-taster” gebruiken. Dit instrumentje bestaat uit een klein glazen staafje, aan het éne uiteinde uitlopende in een knop en aan het andere in een punt. Hiermede kan men ook de densiteit van de honing beoordelen: men laat de Reid met de punt naar beneden op de honing vallen. Om slingerhoning te proeven doopt men de punt van de Reid in de honing en strijkt deze over de wijsvinger van de andere hand, van deze vinger wordt de honing afgelikt.

Om raathoning te proeven dompelt men de knop in een cel. Na het proeven worden de handen en de Reid met water afgespoeld.

De bekende schrijver Rev. Tickner Edwardes was ook keurmeester. Op een show in Cambridge moest hij beoordelen. Hij was vergezeld van zijn vrouw en zijn pijp. Dit moest wel een oude vriend van hem zijn geweest, want gedurende de gehele keuring kwam deze bijna niet uit zijn mond. Zijn pijp was lekker en sappig en maakte bij elke trek een gorgelend geluid alsof iemand veel last van bronchitis had. Tickner gebruikte een benen mosterdlepel van flinke afmetingen, om te proeven. Deze doopte hij flink in de honing, nam de pijp uit zijn mond en dan ging de lepel direct hierin; als de honing doorgeslikt was, nam de pijp zijn oude plaats weer in en de lepel ging opnieuw in de honing om mevrouw te laten proeven. En zo ging het de gehele keuring door.

Het is dan ook geen wonder, dat een inzender mededeelde, dat hij nooit honing, welke hij ingezonden had, zou gebruiken.

Bij secties moet men zorgen dat de cellen met de punten naar boven staan, de normale stand(?); als men dit niet doet zullen de secties er onregelmatig uitzien. De verzegeling van raathoning mag niet dik of onregelmatig zijn. Het is voorgekomen dat men leeg gebleven cellen kunstig met was had bijgewerkt.

Op een tentoonstelling in 1884, in Engeland gehouden, won Mr. Woodley een zilveren cup voor de grootste inzending. Hij had o.a. 600 secties van „speciaal daarvoor door hem geteelde bijen”.

De inzenders van raathoning, die veel succes hiermede hadden, hielden meestal speciale soorten bijen hiervoor. Eén van hen, die jarenlang in de prijzen was geweest, werd gedurende een paar jaar op de shows gemist. De oorzaak? De ziekte van Wight had al zijn raathoning-bijen gedood.

Van de door de B. B. J. in 1874 georganiseerde tentoonstelling is het inschrijvingsformulier bewaard gebleven. Er waren klassen voor korfvolken, maar ook voor kasten met losse bouw. Verder werden er allerlei

dingen gevraagd. Zo een proefschrift om koninginnen bevrucht te krijgen door darren naar keuze (volgens het oordeel van de keurmeester was het prijswinnend proefschrift doelmatig gebleken).

Voor een proefschrift over de oorzaak, het voorkomen en de uitroeiing van vuilbroed waren prijzen van 7 resp. 5 Pound uitgelooft.

In totaal waren er 100 £ (1200 gulden) aan prijzen, er waren 98 deelnemers in 40 klassen.

Voor de eerste maal werd op deze show de honingslinger in het openbaar gedemonstreerd.

Op een in 1878 in South Kensington gehouden tentoonstelling was de volgende klasse:

Klasse 32. Voor de mededinger, die op de vlugste en meest volkomen wijze de bijen uit een strooien korf zal weten te jagen, de moer te vangen en deze te tonen. Hiervoor waren drie prijzen beschikbaar gesteld.

De wedstrijd moest in een van boven afgesloten tent plaats vinden. Om de kosten hiervan te dekken werd een entree van 6 pence geheven. Er was veel belangstelling.

Uit de voorwaarden tot deelneming het volgende:

Elke deelnemer moest zijn eigen geteelde korfvolk medebrengen. Eén helper mocht mee in de tent, maar alleen om gereedschap enz. aan te reiken.

Het open-afjaagsysteem moest worden toegepast, d.w.z. de ledige korf moest zo op de volle geplaatst zijn dat men de bijen kon zien lopen. Er mocht matig gerookt worden; chloroform, brandende zwam of andere verdovingsmiddelen mochten niet gebruikt worden.

Handschoenen mochten niet gebruikt worden, sluiers eerst wel, later niet meer.

De bijen moesten zo goed als geheel de volle korf verlaten hebben, slechts enkele mochten achtergebleven zijn, er mochten geen raten moedwillig weggenomen of uitgebroken worden. De koningin moest gevangen worden en in een afgedekt glas aan het publiek getoond worden en daarna aan de jury worden overhandigd. De bijen mochten eerst, als de prijzen waren toegekend, in hun korven teruggedaan worden.

Uit de instructie van de jury:

Elke deelnemer kreeg 100 punten. Voor elke 5 minuten, die het afjagen langer dan een kwartier duurde, werden 5 punten afgetrokken en voor elke 5 minuten boven een half uur 10 punten. Als de koningin niet tijdens het overlopen gepakt werd, kostte dit 10 punten, was zij ook niet in de ledige kort dan kostte dit 20 punten en werd zij in het geheel niet gevonden dan werden 100 punten afgetrokken. De moer moest onbeschadigd zijn. Elke gebroken raat kostte 10 punten. Dit afkloppen bleef gedurende jaren een geliefd onderwerp op de shows. De gebroeders Herrod, die in hun jongenstijd in het najaar honderden korven moesten uitjagen, waren met dit spel op de hoogte.

In hun streek was een oude imker, die elk jaar de eerste prijs met het jagen won en een volk in 8 minuten kon afkloppen. De jongens besloten hem te troeven en maakten een sterke korf met houten kop. Hierin kwam een zwerm en toen de raten uitgebouwd waren, werden deze met houten pennen vastgezet. Hierna werden de bijen gedurende weken in het overlopen getraind, door ze dagelijks af te kloppen en met zo'n succes dat ze al begonnen te lopen als de korf omgekeerd en de ledige korf opgezet werd, nog voordat met kloppen begonnen was. Slechts enkele tikker waren nodig.

Het succes was overweldigend: Op de tentoonstelling trokken de bijen vlug in de ledige korf, de koningin werd en route gegrepen; tijd: 3 minuten! De recordhouder bleef iets boven zijn 8 minuten en was hoogst verbaasd door een paar kwajongens verslagen te zijn.

Om op tentoonstellingen reclame voor de bijenteelt te maken had W. H. H. een demonstratietent. Deze bestond uit stukken muskietengaas, welke met staken overeind werden gehouden, de bovenkant was open. Hierin werd met levende bijen gewerkt, dat trok steeds veel interesse en was aanleiding dat veel mensen bijen begonnen te houden.

Jékavé.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan het Bijenhuis te Wageningen.

Vraag 25: Darrenbroedig volk.

Bij voorjaarscontrole van een volk, dat met geknipte en gemerkte moer de winter was ingegaan, zie ik geen normaal broed, doch wel reeds darren en darrenbroed, terwijl een moer, ongeknipt en ongemerkt, rondloopt. M.i. geldt het hier een stille moerwisseling in het late najaar, terwijl er geen kans meer bestond voor deze moer om te worden bevrucht.

Ik dacht deze jongedame te verwijderen en het volk maar boven op een ander volk te plaatsen met een krant er tussen en wat besprenkelen met een bepaalde geur. Wat dunkt u hiervan?

H. R. B. te Z.

Antwoord: De door u voorgenoemen behandeling lijkt mij juist.

S.

Vraag 26: Moer knippen.

Ik heb een prima kast met bijen en wil het zwermen tegengaan. Ik heb de moer van de ene vleugel iets afgeknipt. Zou ik nu geen last hebben van zwermen? Nu laat ik een dop zitten voor het vervangen van de oude moer. Zou mij dat lukken?

B. D. te B.

Antwoord: Het kortwieken van de moer houdt het zwermen niet tegen doch voorkomt slechts, dat de broerzwerm (de eerste zwerm, met de oude moer) voor u verloren gaat. Bij het afkomen van die eerste zwerm verlaat de oude moer de kast, doch zij kan niet meevliegen en gaat verloren, waarna de bijen van de zwerm op de kast terugvliegen. Soms gebeurt het dat de moer in de nabijheid van de kast op de grond valt en de zwerm zich daarbij voegt.

Zodra het volk een of meer jonge koninginnen uit heeft (u kunt dan het tuten duidelijk horen, als u een oor tegen de kast legt, vooral des avonds als het overigens stil is), dient u zorgvuldig alle nog aanwezige doppen te verwijderen. Het zwermen is dan afgelopen.

Meestal komen de eerste jonge moeren uit, een week nadat de broerzwerm is afgekomen, maar soms ook reeds na enige dagen.

Als u de doppen op één na verwijderd binnen acht dagen, nadat de oude moer het volk verlaten heeft, dan hebt u veel kans, dat de bijen toch nog weer doppen op open broed optrekken. Alleen als er een tijdvak van 8 dagen verstreken is na het vertrek van de oude moer en er dan nog geen jonge koninginnen uit zijn (dus nog geen getuut wordt gehoord) kunt u veilig alle doppen op één na verwijderen. De bijen kunnen dan geen nieuwe doppen meer aanzetten.

S.

Vraag 27: Van binnen geverfde kast.

Ik heb de binnenzijde van mijn dubbelwandige simplexkast geschilderd en bemerkte gisteren, dat deze binnenzijde kletsnat was. Het regende weliswaar, maar de kast staat geheel droog in een bijenschuur, dus daarvan kan dit niet komen. Ik vermoed, dat het condenswater is, dat nu niet in het hout kan trekken. Is dat zo?

M. N. te L.

Antwoord: Het door u bedoelde vocht is inderdaad condenswater, waarvan de afzetting juist is bevorderd door het verven van de binnenzijde van de buitenwand. Het is dan ook beter de kast van binnen ongeverfd te laten (het condenswater trekt dan niet in het hout, zoals u veronderstelt, maar de waterdamp slaat tegen ongeverfd hout niet zo aan en er vormt zich dan geen condenswater; als u voor goede ventilatie zorgt, zal de waterdamp ontwijken). Het is dan ook zeer goed, de binnenzijde van de buitenwand met kalk te witten; de waterdamp zet zich daarop nog minder goed af dan op ongeverfd hout. Een eerste vereiste is echter te zorgen voor goede ventilatie via de luchtgaten in de kap. Om goed te kunnen functionneren behoren deze „vrij” te blijven, waarom tussen binnenkastbedekking en kap steeds voldoende ruimte moet worden gelaten.

S.

Vraag 28: Bewaren van honing.

Honing moet, volgens diverse publicaties, bewaard worden in een droog vertrek bij een temperatuur van ongeveer 12—15° C. Is in de zomermaanden bewaring in een droge kelder aan te bevelen? De voordelen zijn m.i. fijne kristallisatie en geen kans op gisting i.v.m. de lage temperatuur. Welke zijn de bezwaren van bewaring in vertrekken waar een vrij lage temperatuur heerst?

R. H. te D.

Antwoord: Honing kan gedurende de zomermaanden zeer goed in een kelder bewaard worden, mits deze kelder zeer droog is. Men zal dan echter niet altijd een fijne kristallisatie verkrijgen, daar de wijze van kristalliseren van verschillende andere factoren afhankelijk is. Gisting wordt evenmin door de lage keldertemperatuur tegengegaan. De grootste bezwaren tegen het bewaren van honing in een kelder zijn gelegen in de meestal vrij grote mate van vochtigheid van de kelderlucht.

S.

Vraag 29: Zwermproblemen, drachtwaarde brem.

Ik had dit voorjaar 2 kasten met bijen. 18 April had de ene kast 4 ramen bezet, waarvan 1 met weinig broed. Kast 2 had 3 ramen bezet zonder broed. Deze heb ik met raampjes bij kast 1 gedaan. Geen koningin gezien. Alles verliep rustig, zonder slachtoffers. 14 Mei kunstzwerm gemaakt, 2 ramen broed met moer, 1 raam half honing, 3 ramen kunstraat en 1½ liter suikerwater

gevoerd. Volgende avond naar een veld brem gebracht. 23 Mei in beide kasten open en gesloten broed. In de grote kast zelfs veel open broed. Voorts in de grote kast 2 moerdoppen met larf, kleine kast 6 doppen, open en dicht.

1. Hoe kan zo iets? Ik had in de grote kast alleen gesloten broed verwacht met meer moerdoppen. Nu heb ik uit beide kasten alle doppen verwijderd. Is er een koningin bijgekomen (voorzwerf)? Hoe moet ik verder handelen?

2. Hoeveel opbrengst geeft de gele brem? Zijn er ook lijsten van allerlei drachtplanten verkrijgbaar met hun opbrengsten aan nectar en pollen?

J. S. te E.

Antwoord: Het is inderdaad mogelijk, dat de moer van de kunstzwerm naar de oude kast is teruggevoerd. Nu intussen gebleken is, dat de kleine kast (de kunstzwerm) geen open broed meer heeft, en u alle doppen verwijderd hebt, zult u dit volk moeten helpen met een broedraat, waarin zich pas gelegde eitjes bevinden of nog beter met een raat, voorzien van een of meer belegde open of reeds gesloten moerdoppen.

Brem geeft als regel veel nectar en stuifmeel; hoeveel is niet te zeggen; dit hangt van allerlei bij-omstandigheden af. Een lijst van drachtplanten komt in vele boeken over de bijenteelt voor, o.a. in „het Bijenboek” van Jousstra, „Handboek der moderne bijenteelt” van Dr. Schotman en „Bijen en bijenhouden” van de Roever.

S.

Vraag 30: Wanneer doppen uitbreken?

Ik heb geleerd om 7 à 8 dagen na het maken van een kunstzwerm, het volk, dat redcellen gebouwd heeft, op 2 à 3 doppen te zetten en dan na het tuten van de jonge moer de overige doppen te verwijderen. Op 14 Mei maakte ik 4 kunstzwermen, daar ik toen voldoende darren in mijn volken had. Op 22 Mei, dus 8 dagen later, de volken op 3 doppen gezet en toen wachten op de turende moer. De 13e dag na het maken van de kunstzwerm trof ik in mijn volken inplaats van 3 moerdoppen een buitengewoon groot aantal doppen. Van één volk moest ik 37 doppen verwijderen. Hoe is het mogelijk dat er op larven van 8 dagen nog zoveel doppen waren aanzet?

J. M. te O.

Antwoord: Acht dagen na de verwijdering van de moer zal er als regel in het bijenvolk geen open broed meer aanwezig zijn en zullen de bijen dus geen moerdoppen meer aanzetten. Daarom is de door u gevolgde methode niet onjuist, doch veiliger is het met het wegnemen van overtollige moerdoppen te wachten tot de 9e of 10e dag. De ontwikkeling van het broed gaat nl. niet altijd nauwkeurig in hetzelfde tempo. De hiervoor vastgestelde tabellen geven slechts normen aan.

Verschillende factoren zijn op het tempo der ontwikkeling van invloed, als temperatuur, dracht, enz. Ik heb wel geconstateerd, dat 10 dagen na het verwijderen van de moeder nog open broed aanwezig was en dat na 3 weken nog jonge koninginnen uitliepen. S.

Vraag 31: Mieren.

Eén van mijn kasten krioelt van de mieren. Ze lopen zo maar over de nog niet bezette ramen. Hebt u daar een bestrijdingsmiddel voor?

H. B. K. H. te D.

Antwoord: Een goed middel om mieren te verdelgen is het plaatsen van een schoteltje met een mengsel van gelijke delen borax en bruine suiker; door toevoeging van een weinig water wordt een stroperige stof verkregen. Zet dit onder de bijenkast, doch dek het zorgvuldig af met een stukje gaas, opdat de bijen er niet bij kunnen (b.v. een stukje gaas van een oud reisraam).

Om de mieren uit de kast te verdrijven strooie men enige goudsbloemen tussen de wanden van de kast en op de dekplank of het dekkleedje. De mieren verdwijnen dan uit de kast, maar zij worden door dit laatste middel niet gedood. S.

Officiële mededelingen

NOTULEN ALG. VERGADERING 1953

1. Opening

In zijn openingsrede memoreert de voorzitter in de eerste plaats de ramp, die ons land op 1 Februari getroffen heeft. Tal van menselijke levens gingen verloren. Onder de slachtoffers waren ook onze leden Ardon, die bij het vervullen van zijn plicht het leven liet en de heer Joh. P. Flikweert, die met zijn vrouw en vier kinderen om het leven kwam.

Behalve deze slachtoffers van de watersnood ontviel ons in het afgelopen jaar de oud-directeur van de afdeling Handel, de heer J. van der Bend. Hij zal in onze herinnering blijven voortleven als een voorbeeld van trouw en plichtsbetrachting. Kort na de ramp overleed de heer J. de Meza, een bijenvriend, wiens naam hij geen Uwer onbekend is gebleven.

Spr. verzoekt de aanwezigen van hun zitplaatsen op te staan en enige minuten stilte in acht te nemen om allen, die van ons heengingen, te gedenken.

Wij brengen hulde aan allen, die de getroffen imkers met bijen, met materiaal of met geld steunen. De hulp aan de getroffen werd weer een van de vele bewijzen, dat onze Vereniging in de 55 jaren van haar bestaan niet alleen de behartiging van de materiële belangen van haar leden nastreeft, maar dat zij daarboven, ja zelfs in de eerste plaats, de nadruk legt op eeuwige en algemeen menselijke waarden.

Ons ledental is teruggelopen tot 12.570. De teruggang houdt dus nog steeds aan, maar wij hebben een kern overgehouden, waarin liefde voor de bijen, grote vakbekwaamheid en trouw aan onze Vereniging verenigd zijn.

Aan de afgevaardigden van de afdelingen roepen wij een hartelijk welkom toe. Zeer hartelijk welkom heten wij ook de beide Rijksbijenteeltconsulenten. Tot onze spijt zijn de heren Ir. v. d. Plassche, Directeur-Generaal van de Landbouw, Ir. Honig, Directeur van de Tuinbouw en het

Tuinbouwonderwijs en Dr. Ir. de Bakker, Inspecteur van het Tuinbouwkundig Onderzoek, verhinderd hier aanwezig te zijn. Wij willen niet nalaten een woord van hartelijke gelukwens te richten tot de heer Jousra, die dit voorjaar 85 jaar werd. Wij gedenken met grote dankbaarheid wat hij voor onze bijenteelt heeft gedaan en we hopen dat het hem nog dikwijls gegeven mag zijn in ons midden te vertoeven.

Ons hoofdbestuur, de heer Vink, werd door H.M. de Koningin benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau, een onderscheiding die hij kreeg voor het vele en belangrijke werk, dat hij in zijn hoofdfunctie verricht, maar die hij voor zijn werk in onze Vereniging zeker niet minder verdiend zou hebben.

Ook de vertegenwoordigers van de bevriende zusterorganisaties heten wij hartelijk welkom.

De regering heeft zeker oog voor de moeilijkheden, waarmee de bijenteelt te kampen heeft en die zich in de gestadige teruggang van het ledental onze organisatie weerspiegelt. Het subsidie voor beginnende imkers, dat zij heeft aangekondigd, stemt ons tot dankbaarheid, maar wij zijn daardoor niet voldaan. De moeilijkheden waarmee de bestaande imkers te kampen hebben worden door dit subsidie geenszins opgelost.

Er zijn over de toestand in de bijenteelt herhaaldelijk besprekingen op hoog niveau gevoerd. In sommige opzichten is de regering aan onze wensen tegemoet gekomen, b.v. wat de financiering van onze beide Instituten betreft. Op het gebied van de suikerprijs is indertijd bereikt, dat de imkers de suiker voor de z.g. „boerenprijs“ krijgen, wat een verlaging van de suikerprijs met ongeveer 10% betekende. In het jaar dat achter ons ligt is bovendien nog een „uitzonderingsprijs“ voor de bijensukker vastgesteld, waardoor de bijensukker opnieuw goedkoper werd, terwijl de consumptiesukker in prijs steeg. Doch ook deze suikerprijs maakt geen lonende bijenteelt mogelijk. Wij zullen blijven aandringen op een regeringssubsidie op de suiker van 15 cent per kg.

De regering dringt aan op het toepassen van moderne bedrijfsmethoden, die tot grotere opbrengsten kunnen leiden. Met de voorlichting op dit punt zijn wij zeker op de goede weg. Van betere bedrijfsmethoden alleen echter is geen uitkomst te verwachten. Dit neemt niet weg dat zij allen, met Uw enthousiasme voor de bijenteelt en Uw degelijke kennis van de bijenteelt ongetwijfeld ook het jongere geslacht zult inspireren en voortgaan op het gebied van het rationeel bijenhouden. Met de rubriek voor de jonge imkers in ons Maandschrift trachten wij het werk, dat zij in Uw afdelingen verricht, naar ons vermogen te ondersteunen. Maar naar buiten wordt er nog te weinig aandacht op onze bijenteelt gevestigd en wij doen gaarne een beroep op de pers, die wij hier ook van harte welkom heten, om ons te steunen bij ons streven om de bijenteelt als vrijetijdsbesteding van het allerhoogste gehalte, meer bekendheid te geven.

Met dankbaarheid denken wij aan het pionierswerk dat de Vereniging voor Koninginneteelt op het terrein van de veredeling van de bijen heeft gedaan. Deze Vereniging is in het achter ons liggende jaar opgeheven en haar werk wordt voortgezet door een Commissie voor de Koninginneteelt.

Een ernstige bedreiging voor onze vaderlandse bijenteelt is de mijtziekte, die uit het zuiden steeds verder in onze richting opdringt. Wij vertrouwen dat de krachtige wijze, waarop Ir. Mommsers deze ziekte bestrijdt, tot gevolg zal hebben, dat ze weer buiten onze grenzen zal worden teruggeworpen.

De bespuitingsschade heeft de bijzondere aandacht van het hoofdbestuur gehad. Dit probleem ligt wel bijzonder moeilijk, omdat we hier te kampen hebben tegen het egoïsme van de mens, die de eigen oogsten tracht te redden en daarbij de belangen van anderen onverschillig laat. Pogingen om tot een verbod van het spuiten in open bloemen te komen, zijn mislukt.

In de meeste gevallen berust het toebrengen van schade aan de bijen op onkunde en het hoofdbestuur is steeds paraat om door middel van radio en vakpers de

aandacht op de gevaren te vestigen.

Wij spreken de hoop uit, dat voor de bijenteelt spoedig betere tijden mogen aanbreken en ik doe gaarne een beroep op U allen om daaraan naar Uw beste vermogen mede te werken en daarmee open ik deze vergadering.

2. Rapport Commissie nazien boeken

De heer M. H. de Leeuw (rapporteur) wijst er op, dat op 13 April 9 afdelingen nog geen ledenlijsten hadden ingezonden en dat dus de leden van die afdelingen al 4 maanden lang geen Maandschrift hadden ontvangen. Op 30 Mei waren van 2 afdelingen de ledenlijsten nog niet binnen. Dit geeft verlies van leden, het brengt voor Wageningen veel extra werk en veel extra kosten mede. Spr. geeft in overweging om de afdelingen, die hun ledenlijsten niet op tijd, dus vóór 1 Januari, inzenden, in het Maandschrift te vermelden.

Voorzitter onderstreept gaarne de woorden van de heer de Leeuw en dankt de Commissie voor haar werk.

3. Jaarstukken

Bennekum heeft de indruk, dat de accountantskosten aan de hoge kant zijn en wil het bedrag van f1200,— halveren. In de groepsvergadering van de Veluwe was de meerderheid het daarmee eens.

De heer M. H. de Leeuw (rapporteur) merkt op, dat alleen al de aanwijzingen van de accountant inzake belastingen en vermogensbeheer het bedrag waard zijn, afgezien nog van de controle op de boekhouding van de onderdelen van onze Vereniging.

Voorzitter wijst er op, dat de taak van de accountant niet alleen is het controleren van de boekhoudingen, hij woont ook de Algemene Vergadering, de hoofdbestuurvergaderingen en een aantal Commissievergaderingen bij, hij is aanwezig bij de vergaderingen van de Commissie voor het nazien van de boeken, hij geeft belasting- en beleggingsadviezen. Gezien in het licht van de prestaties en van de voor accountants geldende tarieven heeft het Hoofdbestuur, dat zich ook met deze vraag heeft bezig gehouden, de vergoeding redelijk gevonden.

Breda vindt het honorarium van de accountant helemaal niet hoog.

Zeist vraagt of de medewerkers van het Groentje honorarium krijgen. Zo ja, zou het dan aanbeveling verdienen een paar pagina's te reserveren voor hen, die gratis willen schrijven. Hoewel periodieken beschermd zijn, heeft spr. met genoegen geconstateerd, dat het hoofdbestuur aandacht schenkt aan een zo goedkoop mogelijke exploitatie van het Maandschrift. Voorzitter: Alleen zij, wier medewerking gevraagd wordt, zoals de medewerkers voor de vaste rubriecken, krijgen een bescheiden vergoeding. Hoofdbestuurleden die iets in het Maandschrift publiceren, krijgen daarvoor nimmer iets vergoed. Hoewel niet gevraagde bijdragen niet gehonoreerd worden is er steeds overvloed van kopij. De tegenwoordige drukker werkt voortreffelijk en de prijs van het Groentje is, vergeleken met die van andere periodieken, zeker niet hoog te noemen, maar als er mogelijkheden zijn om te bezuinigen, worden die uiteraard grondig overwogen. De daling van ons ledental is oorzaak dat per lid de kosten van het Groentje gestegen zijn.

Doetinchem laat een blad zien, dat gedrukt wordt door de firma Misset te Doetinchem, in diepdruk. Volgens zijn inlichtingen zouden wij op deze wijze f1200,— per maand kunnen besparen. Spr. zegt toe een schriftelijke prijsopgave te doen inzenden.

Voorzitter dankt de afgevaardigde en geeft hem de verzekering dat de mogelijkheden onder ogen gezien zullen worden.

Benkum vraagt wanneer ons contract met de tegenwoordige drukker afloopt.

Voorzitter: Het contract loopt telkens voor één kalenderjaar en moet vóór 1 Juli worden opgezegd.

Benkum kan niet uit de post pensioenverzekering komen.

De heer van Mourik antwoordt dat ten laste van de exploitatierekening wordt gebracht het aan de Verzekeringsschappij betaalde bedrag onder aftrek van het bedrag dat uit de kapitaalrekening komt en onder aftrek van de pen-

sioenbijdrage, die betrokkenen zelf betalen.
Voorzitter voegt eraan toe, dat de ambtenaren dezelfde pensioenrechten en -plichten hebben als Rijks- en Gemeentambtenaren.
De jaarstukken worden zonder stemming goedgekeurd.

4. Beleid Hoofdbestuur

Haarlem zou graag zien dat de afdelingssecretarissen een lijst van alle afdelingssecretarissen toegezonden kregen.
Voorzitter antwoordt dat afdelingen, die iets te verzenden hebben, aan alle andere afdelingen, gratis gebruik kunnen maken van de adresseermachine van onze Vereniging, die natuurlijk de tot op de dag bijgewerkte adressen van alle secretarissen bevat. Een adressenlijst veroudert snel doch het Hoofdbestuur zal het verstrekken van een lijst nader overwegen.
Westland brengt het hoofdbestuur hulde en dank voor de wijze waarop het steeds voor de belangen van de bijenteelt op de bres staat. In het gebied van sprekers afdeling en daarbuiten ontpopt zich de komkommerteelt als een tegenstander en tegenwerker van de bijenteelt. Tal van Gemeentebesturen in het glasdistrict zullen het houden van bijen gaan verbieden. De afdeling heeft voorlopig een compromis gesloten, dank zij vooral de activiteit van haar voorzitter, de heer Wagner. Wij mogen nu van Mei tot Augustus geen bijen houden. Juist in de zomer zijn we dus verstoken van de dagelijkse geneuchten, waarvoor juist menigeen van ons bijen houdt. Velen schaffen de bijen af. Spr. wil geenszins zeggen dat het hoofdbestuur nalatig is geweest, maar het Westland voelde zich toch min of meer in de kou gelaten. Er is door de Tuinbouwconsulent voor het Westland over de schade, die de bijen aan de komkommerteelt zouden toebrengen, een rapport verschenen dat spr. niet graag op zijn naam zou willen hebben. Spr. hoopt dat het hoofdbestuur zich hier intensiever mee zal bemoeien en verzoekt het hoofdbestuur alles te doen wat mogelijk is. Spr. is ter ore gekomen, dat het hoofdbestuur een proces zou voeren over de geldigheid van de verordeningen.

Voorzitter betreurt uiteraard de actie van de komkommertelers en het hoofdbestuur heeft met grote zorg de ontwikkeling van de situatie in het glasdistrict gadeslagen. Tegenover het rapport van de heer Riemens kunnen wij nog geen ander rapport plaatsen, doch men mag niet uit het oog verliezen, dat onze Rijksbijenteeltconsulent al een paar jaar lang proeven hebben genomen. Deze blijken tot nu toe niet tot zodanige resultaten te hebben geleid, dat aan de hand daarvan de beweringen van de Rijkstuinbouwconsulent voor het Westland volledig weerlegd kunnen worden. Ook bestaan de verboden tot het houden van bijen in sommige Westlandse Gemeenten reeds tal van jaren.

Van het standpunt van de bijenhouder gezien, is het zeer simpel en logisch, dat de komkommerteler, die in het begin van de bloeitijd de mannelijke bloemen verwijderd, daarmee ook in het verdere verloop van het seizoen doorgaat. Hij voorkomt daarmee bestuiving en het vormen van z.g. „zaadkoppen“. Dat wegnemen van de mannelijke bloemen ziet de imker als een normale cultuurzorg, die het niet alleen aan onze bijen, maar ook aan de talrijke andere insecten onmogelijk maken de niet gewenste bestuivingen tot stand te brengen. De tuinders daarentegen, die in het begin van de ontwikkeling van hun komkommerplanten het wegnemen van de mannelijke bloemen klaarblijkelijk als een normale cultuurzorg beschouwen, vinden dat later in het jaar te veel werk. Daar schuilt, in de ogen van het hoofdbestuur, een inconsequentie. Volgens het hoofdbestuur is de enige mogelijkheid om tot een oplossing te komen: aan de Kroon te verzoeken de betreffende verordeningen, als in strijd met het algemeen belang, te vernietigen.

Als motief kan worden aangevoerd, dat hier nodeloze maatregelen (het verwijderen van de bijen) worden gevraagd van een bepaalde groep, omdat het tot de normale zorgen van de teler moet worden geacht te behoren, dat hij de mannelijke komkommerbloemen verwijdert als hij

geen bestuiving wenst door honingbijen of andere insecten.

Spr. kan niet beoordelen of deze actie met succes bekrond zal worden. De komkommertelers zullen natuurlijk aanvoeren, dat zij in het begin van de teelt gemakkelijk de mannelijke bloemen kunnen verwijderen, doch dat bij het groeien van de planten deze maatregel veel geld aan arbeidsloon gaat kosten. Het Hoofdbestuur durft dan ook niet beoordelen of er een redelijke kans bestaat om de verordeningen vernietigd te krijgen. De Bedrijfsraad heeft echter in zijn laatste vergadering reeds besloten een zodanig verzoek te doen uitgaan. Het compromis, dat Westland gesloten heeft, bevredigt een volbloed imker natuurlijk niet. Spr. vraagt het oordeel van Dr. Minderhoud.

Dr. Minderhoud: Als ik ronduit mag zeggen wat ik meen, dan geloof ik persoonlijk niet, dat de poging van de Bedrijfsraad enig succes zal hebben. Het verzoek zal echter worden beoordeeld op juridische gronden en ik ben geen jurist. We zijn echter allemaal ontevreden over de toestand zoals die nu is en ik zou de zaak tot het einde toe willen uitvechten. Dan weet iedereen met zekerheid waaraan hij zich te houden heeft.

Westland waardeert dat de Bedrijfsraad en het Hoofdbestuur actief zijn. De pers maakt allerlei dwaze grapjes over deze zaak en dat doet ons, imkers, pijn. Als de mens ergens behoefte heeft om in de natuur zijn evenwicht terug te vinden, dan is het in de grote bevolkingscentra van Zuid-Holland. In onze sterk materieel ingestelde maatschappij dreigen bepaalde waarden verloren te gaan. Toch kunnen wij bepaalde wetten niet ongestraft overtreden en zonder een mythe te willen weven om de bijenteelt, moest het bestuur eens in de grote pers mededelen, welk belang de bijenteelt kan hebben voor het gezond en evenwichtig houden van ons volk, speciaal in de grote bevolkingscentra. Spr. vraagt de vergadering het hoofdbestuur op te dragen de komkommerteelt op het hoogste niveau uit te vechten.

Voorzitter merkt op, dat het hoofdbestuurslid, de heer Vink, reeds getracht heeft de pers voor onze zaak te interesseren, doch zonder resultaat.
De heer Meijer (hoofdbestuur): Het is van groot belang of proefondervindelijk is aangetoond, dat de bijen invloed hebben op de vorming van zaadkomkommers. Zijn eigen ervaring is dat de komkommers na een bepaalde tijd altijd zaadkoppen vormen.

Renkum: In Amerika worden juist bijen tegen betaling bij de komkommers geplaatst.

Dr. Minderhoud: De Amerikanen geven de voorkeur aan komkommers met pitten.
Bunnik: Niet alleen de komkommertelers vinden de bijen ongewenst, ook veel fruittelers vinden dat de bijen voor de bestuiving niet nodig zijn. Straks zullen de fruittelers misschien ook de bijen gaan weren om te voorkomen dat ze hun fruit zullen moeten dunnen. Enige voorlichtingsambtenaren zijn niet overtuigd van het nut van de bijen voor de fruitteelt. **Zaamslag** is er van overtuigd dat land- en tuinbouw de bijen niet kunnen missen en toont dit aan met een koolzaadproef in de Braakman. Met het spuiten en sterven doodt men niet alleen de bijen, maar ook de andere nuttige insecten. Wat de glanskevers betreft: als een bij op een koolzaadbloem neerstrijkt, trekt de glanskever haar pootjes in en laat zich op de grond vallen.

Beekbergen: We moeten niet te veel in deze zaak roeren. Komkommertelers, fruittelers en koolzaadverbouwers hebben een belang, dat veel zwaarder weegt dan het imkersbelang. Acht het weren van bijen uit de boomgaarden in de toekomst niet eens zo onwaarschijnlijk. Op een vraag van de voorzitter of iemand nog iets over het beleid van het hoofdbestuur wil zeggen, antwoordt **Gouda:** niets dan lof.

Epe zou in het Maandschrift een rubriek „De Vrije Tribune“ willen hebben, evenals ons Vlaamse zusterblad. Zou de afdelingsberichten beknopter willen hebben. De redacteur zegt dat we wegens plaatsgebrek voorlopig niet aan nieuwe rubrieken kunnen denken en onderschrijft wat de heer Proper over de afdelingsberichten heeft gezegd.

5. Plaats Algemene Vergadering 1954

Epe noemt Zwolle.
Voorzitter raadt dit af, Utrecht is centraal gelegen.
Besluit: Utrecht.

6. Benoeming Commissie nazien boeken 1953

Besluit: afdeligen Angerlo en Aalsmeer.

7 en 8. Begroting en quotum 1954

Besluit: als voorgesteld.

9. Voorstel Westland

Westland licht het voorstel toe. De overgrote meerderheid van de imkers is van mening, dat de bijenteelt bij de huidige honingsprijzen niet rendabel is. Nu valt de strijd voor verbetering van de honinghandel, die door hoofdbestuur en bedrijfsraad wordt gevoerd, in de periode van de „groene integratie“ en zij vindt daar een allesbehalve gunstig klimaat. Van de zijde van het hoofdbestuur is reeds veel gedaan, doch we moeten blijven aandringen op een lonende honingsprijs. Dit kan in de hand worden gewerkt als aan de Nederlandse honing voorrang wordt gegeven op de binnenlandse markt. Wij vragen dus niet een verbod van invoer van buitenlandse honing. Al te zeer is men geneigd om, als het om dergelijke zaken gaat, alleen de materiële belangen tegen elkaar af te wegen, alsof er geen andere belangen bestaan dan materiële. Het zou van belang zijn, als de Bedrijfsraad eens een gedegen rapport liet opstellen over de betekenis van de bijenteelt in de moderne samenleving, en dan niet alleen economisch gezien, doch breder opgevat.

Sneek: Ook de Kring Friesland streeft er naar dat de voorwaarden worden geschaapt voor een rendabele bijenteelt, opdat menigeen van deze bijverdienste nut en voordeel kan hebben: kleine boeren, ambtenaren, middenstanders, kortom veel mensen met een bescheiden inkomen. De laatste tijd is steeds sterker naar voren gekomen, dat de bijenhouderij onrendabel is. De door de regering aanbevolen betere bedrijfsvoering kan geen uitkomst brengen, de buitenlandse honinghandel slokt onze honingklanten op en we kunnen ons product niet kwijt. Wij kunnen geen redelijke prijzen handhaven als de buitenlandse honing in de winkels wordt aangeboden beneden f 1,— per pot. Spr. staat volkomen achter wat de afgevaardigde van Westland heeft gezegd. Men tracht ons met allerlei doodoeders af te schepen, Benelux, integratie, liberalisatie. Maar als er op de Belgische bloemkool een heffing van 7 cent gelegd wordt en op de Belgische kropsla een heffing van 3 cent, dan moeten er ook op dit gebied mogelijkheden voor onze Nederlandse honing zijn. De honinghandel kan wat ons betreft voor de industrie volkomen vrij blijven, het enige wat wij vragen is dat de buitenlandse honing niet in de kleinhandel komt. Dan zal ons ledental weer toenemen en de matie stemming zal verdwijnen. Steunt het voorstel Westland hartelijk.

Kerkwijk: Men moet zich van deze bescherming van de honing niet te veel voorstellen. Als de regering op deze weg begint, is er geen eind. Straks zullen de fruittelers de sinaasappelimport willen stopzetten.

Haarlem: In Haarlem is de bijenhouderij in hoofdzaak sport. Wie een goed product in een smakelijke verpakking levert heeft zelfs honing tekort.

Leiden: Er is uitsluitend over dit onderwerp gesproken. De lage fruitprijzen worden niet veroorzaakt door de import van sinaasappels, maar door beschermende maatregelen van het buitenland. Men moet de zaak niet omdraaien.
De heer Stienstra (hoofdbestuur): De afgevaardigde van Sneek weet zeer goed wat het hoofdbestuur doet en gedaan heeft om tot regeling van de honinghandel te komen en het hoofdbestuur legt het hoofd niet in de schoot. Het hoofdbestuur heeft voortdurend alles op alles gezet en is nu driemaal achtereen met het hoofd tegen de muur gelopen. Wie zich in de details van deze reeds doodgeprate kwestie verdiept, weet, dat er heel wat haken en ogen aan zitten.

Dat Haarlem anders over de zaak denkt dan Sneek is begrijpelijk, Friesland is een productiegebied en de grote steden zijn consumptiegebied. De productiegebieden hebben veel meer moeite om de honing kwijt te raken dan de consumptiegebieden.

En ook in Friesland vindt men buitenlandse honing in de winkels die voor minder dan een gulden wordt aangeboden. Spr. verzekert gaarne dat het hoofdbestuur bij de regering terugkomt op dezelfde golfengte.

Epe is het eens met het voorstel, maar niet met de toelichting. Wil geen dwang om de honing aan één instantie te leveren.

Voorzitter zet uiteen dat dat laatste zeker niet in de bedoeling ligt.

Beekbergen merkt op, dat men buitenlandse honing „rommel” heeft genoemd. Dat is echter lang niet in alle gevallen juist.

Epe echter vindt dat het van imkersstandpunt gezien wel „rommel” is.

Onder gelach vraagt de voorzitter of de vergadering goedkeurt dat het hoofdbestuur zelf het tijdstip bepaalt waarop het opnieuw met het hoofd tegen de muur zal lopen. Constateert dat de vergadering in overgrote meerderheid voor het weren van buitenlandse honing uit de binnenlandse detailhandel is.

Velsen, Amersfoort, Bussum, Baarn, Nijmegen en Nieuwer-Amstel zijn het standpunt van Haarlem toegeedaan.

Kerkwijk betoogt dat de goede fruitteeltbedrijven blijven, de slechte verdwijnen. Dit is een natuurlijk proces, dat zich ook in de bijenteelt voltrekt.

Haarlem onderstreept nog eens, dat men zich niet blind moet staren op de economische waarde van de bijenteelt en daarbij andere en hogere waarden vergeten.

10. Rondvraag

Soest zou het subsidie van f 80,— niet in contanten aan de leerlingen van cursussen willen verstrekken. Vraagt of er een

leeftijdsgrens voor de verstrekking van het subsidie zal worden gesteld.

Voorzitter deelt mede dat aan het hoofdbestuur de regels voor het verkrijgen van het subsidie nog niet bekend zijn en vraagt Dr. Minderhoud of deze reeds iets meer weet.

Dr. Minderhoud antwoordt dat de Minister in algemene termen in uitzicht heeft gesteld dat aan beginnende imkers een subsidie van f 80,— zal worden verstrekt voor het aanschaffen van twee nieuwe bijenkasten; de Minister heeft de Bedrijfsraad gevraagd om hem daaromtrent te adviseren. Dat advies is door de Bedrijfsraad aan de Minister gezonden en er wordt in Den Haag dus thans over nagedacht. Het zou voorbarig zijn thans iets naders mede te delen omdat niemand nog weet wat de Minister uiteindelijk nog nader omtrent het subsidie zal bepalen. We moeten rustig wachten op het besluit van de Minister en niet praten over dingen, die nog in de lucht hangen.

Colmschate heeft jeugdleden van 14 tot 16 jaar. Door middel van filmvoorstellingen enz. is propaganda voor de bijenteelt onder de jeugd gemaakt. Natuurlijk ontplooiën vele afdelingen op dit gebied hun activiteit. We mogen deze jeugdleden niet te lang laten wachten.

Westland (Wagner) geeft de betrokken afdelingen in overweging om te zorgen dat de jeugdleden een oudere imkers „patroon” krijgen, die de jongeren voort helpen, in afwachting van de te geven cursussen.

Elbergen verkeert in hetzelfde geval als Colmschate. We moeten jong bloed in onze gelederen hebben.

Beekbergen vraagt de consultants precies uit de doeken te doen welke voorwaarden gelden voor cursussen. Er heerst op dat gebied nog wel eens misverstand. Zet het eens op papier.

Voorzitter: Het heeft zeer uitvoerig in het Maandschrift gestaan (Augustus 1951, blz. 128 en October 1951 blz. 163. Red.) Zaamslag zou graag zien dat geslaagde cursisten een zwerm cadeau krijgen.

Leiden vraagt of aansluiting bij de P.B.O. heeft plaats gehad.

Voorzitter antwoordt dat we inderdaad in de P.B.O. zijn ingeschakeld, maar we merken er nog niet veel van omdat het Landbouwschap nog niet tot stand gekomen is.

Kerkwijk herinnert aan een aan de bestuiving gewijde vergadering van de fruitteelers, waar behalve spreker ook Dr. Minderhoud het woord voerde. Men was het toen wel eens over het nut van de bijen. De velling te Gronsveld vreest dat de vellingomzet sterk zal dalen als gevolg van te weinig bijen.

Dr. Minderhoud citeert een door de N.F.O. uitgegeven boekje: „Men make van de bestuiving niet een al te groot probleem”. Niet alleen de wetenschap is dus na de door Kerkwijk gememoreerde vergadering van gedachten veranderd, doch ook de praktijk.

Kerkwijk: Een goed fruittelers blijft gesteld op de bijen.

De heer Stienstra (hoofdbestuur) heeft van de heer Schwieters, die door ziekte verhinderd is deze vergadering bij te wonen, een brief gekregen over het akelige, vervelende, rare, dwaze, nutteloze, verwistende, niets ontziende spuiten in de Noord Oost Polder. Merkwaardig is, dat er uit het Noorden geen klachten komen. Daar wordt veel minder gespoten dan voorheen. Is in de Polder wel nodig wat in het Noorden niet nodig is? In de trein naar Utrecht is er door de afgewaardigden heel wat vuil gespoten over het spuiten. Men sprak vroeger wel eens over het „drankkapitaal”. Bestaat er misschien ook zo iets als een „spuitkapitaal”? Is het misschien zo, dat een zekere directie zich steeds maar weer meent te moeten laten opwarmen om te spuiten? Dan moet er van ons een protest uitgaan. Als U schade hebt, meldt het dan aan de Algemeen secretaris, opdat het hoofdbestuur over felten beschikt. Het kan dan zo nodig bij de betrokken instanties reclameren.

(Wordt vervolgd)

Afdelingsberichten

AFD. NIEUWER-AMSTEL

In het begin van deze maand kwam onze afdeling in het bezit van de door de Fransman Henri Muller ontworpen kast. Deze kast werd door onze afdeling aangeschaft naar aanleiding van de door de heer Mr. J. H. Scheltema-de Heere in Januari j.l. gehouden lezing. Het enthousiasme voor deze kast was na afloop van de lezing bij de aanwezigen zo groot, dat met algemene stemmen werd besloten zo'n exemplaar aan te kopen. De heer Wassink verklaarde zich bereid het nodige daartoe te verrichten en na veel moeite is hij daarin geslaagd.

Wij kunnen thans mededelen dat de heer Goedkoop, Amsterdamseweg 382 bereid gevonden werd om de verzorging en behandeling van de Mullerkast op zich te nemen en er bovendien een werktekening van te maken.

De Mullerkast werd op 24 Mei j.l. voorzien van speciaal door het Bijenhuis op maat gesneden kunststraat en, daar er op diezelfde dag door de heer Goedkoop een voorzwerm werd geschapt, bevolkt. Indien U belangstelling voor de kast en de vorderingen ermee heeft, maakt U dan een afspraak met de heer Goedkoop. Zijn telefoonnummer is K 2964—3421.

M. J. SIMONIS, secr.

AFD. EPE

Honing- en Bijenmarkt te Epe

Op aandrang van enige afdelingsbesturen op de Noord-Veluwe is besloten dit jaar voor de eerste maal een grootscheepse Bijen- en Honingmarkt te organiseren, waartoe als centrum is gekozen de plaats Epe (tussen Apeldoorn-Zwolle). In deze prachtige omgeving met haar vele vreemdelingenbezoek en prachtig natuurschoon met uitgestrekte heidevelden zal op 1 Aug. deze markt worden gehouden in de verwachting, dat hiervan vele imkers uit verre omtrek en van dichtbij gebruik zullen maken om niet alleen hun slingerhoning te verkopen, maar ook om de heidevolken nog eens met een extra gekocht volkje te versterken, om zodoende de oogst te kunnen opvoeren.

Aan deze honing- en bijenmarkt zal een keuring en tevens een verloting verbonden zijn.

Verwacht wordt, dat door vele inzendingen deze proefneming ten volle zal slagen, temeer daar het tijdstip waarop zij zal worden gehouden als gunstig moet worden beschouwd. Tijdige opgave van inzendingen worden ingewacht bij W. Groenewold, Wildforstlaan 11, Epe.

AFD. HENGEL (O.)

Ons oudste lid, de heer Haan, vierde dit voorjaar zijn 80ste verjaardag, wat zijn mede-imkers niet ongemerkt voorbij hebben laten gaan, te meer daar de heer Haan een van onze trouwste vergaderingsbezoekers is. Hij ontbreekt zelfs nauwelijks op één ervan, wat een aansporing kan zijn voor vele anderen!

Het bestuur heeft hem op deze dag de verenigingsgelukwensen en een prachtige taart met in suiker opgewerkte bijenkorf aangeboden.

Dat hij nog vele jaren in volle gezondheid zijn natuursport mag kunnen uitoefenen, is de wens van al zijn medeleden.

H. BULK, secr.

AFD. BILTHOVEN

De praktische les op Zaterdag 6 Juni was druk bezocht en begunstigd door mooi weer.

De heer van Aarst behandelde het winnen van stuifmeel met de stuifmeelval, het bewaren van het gewonnen product en de toepassing bij eventuele voeding. Vervolgens werden enige bijenvolken bekeken en tal van vragen beantwoord. De heer Hamer maakte in zijn slotwoord van de gelegenheid gebruik de aanwezigen op te wekken propaganda te maken voor de bijenteelt. Een aantal exemplaren van de radiolezing werd de aanwezigen ter hand gesteld ter verspreiding.

De volgende praktische les zal plaats vinden op Zaterdag 11 Juli op de stand van de secretaris, ingang Gezichtslaan, naast no. 42, des middags 3 uur.

Onderwerp: „Het winnen van heidehoning”. Demonstratie van een sectiebak.

J. H. VAN DIJK, secr.

AFD. AMERSFOORT

Onze ledenvergadering besloot een cursus voor beginners te houden als het eerste aantal van 12 deelnemers zich daarvoor opgeeft. De cursus zal worden verzorgd door de heren Jousstra en Veldkamp. Opgave voor deelname aan de heer P. Krol, Bisschopsweg 230 te Amersfoort. Besloten werd uit de kas f 50,— beschikbaar te stellen voor de imkers in Zeeland.

Voor de volgende bijenmarkt zal propaganda in de omliggende plaatsen worden gemaakt. Getracht zal worden te voorkomen dat meerdere markten op ongeveer dezelfde tijd worden gehouden. Na de pauze hield de heer Veldkamp een leerzaam bijenpraatje over wat er in de komende maanden in de bijenstal moet gebeuren.

L. J. H.

BIJENMARKTEN

14 Juli: Veenendaal.

28 Juli: Drachten.

1 Augustus: Epe. Bijkomende omtrent deze nieuwe markt in het afdelingsbericht hierboven.

VOOR DE HONINGGOOGST

Ontzegelbak, bestaande uit de volgende drie delen:

- Solied onderstel op 4 poten, de bodem afhellend naar de uitlaat, waar de uit de wasdek-seltjes druppende honing kan worden opgevangen.
 - In dit onderstel passende solide zeefplaat met openingen van ongeveer 3 mm. De hierdoor lekkende honing is dus van de grovere wasdelen ontdaan en moet nog door een fijne zeef worden gezeefd. De wasresten blijven op de zeefplaat achter.
 - Zware ontzegelplaat op een onderstel dat op a past. De ontzegelplaat kan na het gebruik worden neergeklapt, zodat het geheel slechts weinig plaats inneemt. Per stuk . . . f 17,50
- Vierraams slinger** op solied onderstel, waarin vier broed- of 8 honingramen tegelijk kunnen worden geslingerd. Snijkraan aan de solide ketel. Aandrijving met vrijwel geruisloos werkend worm-wiel, vrijloop en terugdrukrem . . . f 135,—
- Drieraams slinger**, geheel als de vierraams-slinger, doch voor 3 broedramen of 6 honingramen . . . f 105,—
- Tweeraams tafelslinger**, voor twee broedramen of 2 honingramen, zonder onderstel, met snijkraan aan de ketel . . . f 62,50

Honingzeven. Eerste zeef grof, voor het uitzeven der grovere wasresten, daar-onder een zeer fijne zeef. Groot model, (doorsnee 20 cm) f 4,90, gewoon model (doorsnee 16 cm) . . . f 4,25

Het grote model wordt uitsluitend geleverd met 'n beugel, die op de emmer rust. De beugel is uitschuifbaar, zodat de zeef ook op zeer wijd vaatwerk kan worden gebruikt. De kleine zeef wordt naar verkiezing geleverd met een hengel om aan de slinger te hangen of met een vaste beugel.

Ontzegelmes, de bekende goede kwaliteit f 4,—

Ontzegelvork, meer gebruikt dan het ontzegelmes omdat ook oneffen verzegelde raat er gemakkelijk mee kan worden ontzegeld . . . f 2,20

Kaasdoek voor het zeven van honing. Het verdient aanbeveling voor tentoonstellingen of voor de verkoop bestemde honing eerst door de dubbele honingzeef en daarna nog eens door kaasdoek te zeven om een onberispelijk product te krijgen. Stukken van 80 x 80 cm . . . f 0,75

Honingspaan van metaal, met houten handvat voor het uit bussen enz. schep-pen van gekristalliseerde honing . . . f 4,60

Honingflacons van zeer helder glas, het bekende nieuwe model, inhoud 450 of of 500 gram, met schroefdeksel en karton en perkamentinlage, deze flacons worden verzonden in golfcarton dozen van 50 st., de doos is niet bij de prijs inbegrepen en kan dienen om er de gevulde potjes in aan uw klanten af te leveren. Per stuk Flacons van 250 gram inhoud met deksel en inlagen . . . f 0,17

Deze flacons worden verzonden in dozen van 24 stuks. f 0,14

Honingbussen. Inhoud 25 kg, binnen en buiten goudgeel gelakt, oversluitend deksel, twee handvatten, stevige metalen voet, per stuk . . . f 3,50

Inhoud 12½ kg, binnen en buiten goudgevernist, met oversluitend deksel en hengel . . . f 1,70

Inhoud 5 kg, uitvoering als boven p. stuk f 1,15

Inhoud 2½ kg, uitvoering als boven, p. st. f 0,85

Honingetiketten per 100 . . . f 1,50

Sluitetiketten met rondjes, per 100 . . . f 1,—

Eerst wordt het sluitetiket over het deksel van de flacon geplakt. Het ene einde wordt bedekt met het gewone etiket, het andere met het „rondje”. Op aanvraag zenden wij U gaarne monsters toe.

Bijenkasten en onderdelen; Observatiekasten; Bijenkorven en benodigdheden; Gereedschappen voor korf- en kastmakers; Koninginneteeltgereedschappen; Konin-ginneteeltkastjes; 5-raamkastjes, 6-raamkastjes; Voedertoestellen; Artikelen voor de honinggoogst; Boeken, Drukwerken, Insignes, Broches, Honingreclamemateriaal.

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

ONZE LAATSTE PRIJSLIJST WORDT U GAARNE GRATIS EN FRANCO TOEGEZONDEN

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen